SPRAWOZDANIE

DYREKCYI C. K. GIMNAZYUM

:: :: :: W WADOWICACH :: :: ::

ZA ROK SZKOLNY 1910.

WADOWICE
NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO. — DRUKIEM FR. FOLTINA.
1910.

Teofil Klima.

I.

MATERYAŁY DO BUDOWNICTWA DREWNIANEGO.

I. Inwentarz gruntów, chałupników i gruntów na Gotowiźnie w Wadowicach z r. 1734.

II. Inwentarz wójtowstwa Kęckiego z r. 1756.

I.

Inwentarz budynków, chałupników i gruntów na Gotowiźnie w Wadowicach z r. 1734.

Inwentarz budynków, chałupników i gruntów ad praesens „Gotowizna“ nazwanych, primitive, u niegdy ś. p. JMści pana Aleksandra Woyciechowskiego, a potem teraz u ichmościów państwa Andrzeja i Konstancyi z Rudołtowic Witkowskiej Sikorskich, małżonków, w zastawie zostających, przez miasto Wadowice J. K. Mci jako swoich własnych, od pomienionych ichmciów Państwa Sikorskich małżonków wykupionych i przez tychże Ich Mciów państwa Sikorskich, małżonków, dobrowolnie z posesyi swojej, miastu Wadowicom wypuszczonych, spisany d. 10 Septembris r. p. **1734.**

Naprzód od drogi wchodząc, są wrota wielkie, z tarcic, dwoiste z poręczą do zamykania na biegunach drewnianych, u których są odrzwi z słupów dębowych. Z tych wrot, wchodząc na podwórze na lewej ręce jest budynek do pomieszkania, do którego wchodząc, są drzwi z tarcic na biegunie od dołu drewnianym, z konką u wierzchu żelazną, z klamką drewnianą i z zaporą z sieni do zamykania; w tej sieni na podwórze jest okienko w drewno oprawne, o trzech szybach.

Z tej sieni na prawej stronie jest izba świętna, (s) do której wchodząc są drzwi z ław heblowanych, na zawiasach i czopach żelaznych; przy tych drzwiach jest klamka żelazna z sieni, z izby zaś jest cięcie żelazne, haczyki z skoblikami żelaznemi. W tej izbie po lewej ręce przy drzwiach jest kominek do świa-

tła i używania, wywiedziony do góry w sień z gliny; przy tymże kominku piec kaflowy dobry, koło tego pieca są około ławy; w tej izbie na podwórze są dwa okna w drewno oprawne, dobre, do których są okiennice zasuwane drewniane z izby; w tej także izbie jest powała dobra, podłoga drewniana, stara. zużywana. Z tej izby idąc do alkierza są drzwi z ław heblowanych na zawiasach i czopach żelaznych, u tych drzwi jest wrzeciądz z skoblami żelazne; w tym alkierzu jest okno w drewno oprawne, do niego okiennica do zasuwania; w tymże alkierzu powała i podłoga dobra. Z tego alkierza do piwniczki są drzwi na biegunie drewnianym, u których jest wrzeciądz z skoblami żelazne; w tej piwniczce jest powała na....... robiona. Nad tą piwniczką z podwórza jest wyska do schowania, do której są schodki z podwórza na wystawkę; do tej wyski są drzwi na zawiasach i hakach żelaznych, u drzwi do zamykania jest wrzeciądz z skoblami żelazne, na tej wysce jest powała dobra.

Z izby zaś świętnej do sieni wychodząc, jest na prawej ręce przy drzwiach izdebnych przy czeluściach pieca w sieni gorzalnicka, z okrajków zapierzona, do której są drzwi na biegunach drewnianych, u tych drzwi do zamykania jest wrzeciądz z skoblami żelazne; na tej gorzalniczce nie masz powały.

Naprzeciwko świętnej izby jest piekarnia, do której z sieni są drzwi na biegunie drewnianym, z klamką drewnianą do zamykania nad temi drzwiami w piekarni jest połęn na suszenie drzew; w tejże piekarni na prawej ręce jest piec piekarniany, przy którym jest nalepa, koło tego pieca są ławy, przy tymże piecu od ściany jest kołowrotek drewniany do zawieszania kociołka dla wody grzania. Nad piecem piekarnianym jest połęn do suszenia szczep.

W tejże piekarni są okna dwa w drewno oprawne, w jednym szyby jednej niemasz, drugie powieruszone, powała nad piekarnią dobra; z tej piekarni jest komórka, do której są drzwi z piekarni na biegunach drewnianych; u tych drzwi jest wrzeciądz z skoblami żelazne do zamykania z piekarni. Nad tymi drzwiami z piekarni jest połęn do suszenia drew, w tejże komórce jest powała z oblic łupana; okienko w tej komórce do sadu jest wyrznięte w ścianie puste, sztaba w nim tylko drewniana. Wracając się nazad do sieni od piekarni, przy drzwiach do obory idących, jest schód na górę sienną, pod którym scho-

dem jest zapierzenie dla gęsi z kołków. Nad tą sienią jest stragarzy cztery, z obłego drzewa, na których jest okrajków drzewa zamiast powały trzy, na krokwiach jest siedzenie dla kur z okrajków i łaty zrobione Na tej górze są zapierzcnia z tarcic, jedno zapierzenie nad izbą świętną, do którego zapierzenia są drzwi na biegunach drewnianych, u których jest wrzeciądz z skoblami żelazne, do zamykania; drugie zapierzenie nad piekarnią takież i z zamknięciem jako nad izbą świętną. Z góry do sieni wracając się, są drzwi na oborę z sieni na biegunie drewnianym z kołowrotkiem drewnianym z sieni do zamykania. Ten zaś budynek wszystek jest pod dachem goncianym starym, poprawy potrzebującym.

Obora przy budynku, do której okrom drzwi z sieni budynkowej, są wrota jedne do wjazdu i drogi do budynku przy piwniczce dwoiste z tarcic, z poręczą do zamykania kołkiem, na biegunach drewnianych u dołu, w górze zaś na kunach drewnianych; drugie wrota, od Wadowic jadący, przy mostku takież i z zamknieniem jako pierwsze. Przy tych wrotach, od Wadowic jadący przy mostku takież i z zamknieniem jako pierwsze. Przy tych wrotach od Wadowic, na oborze jest chlewik przybudowany z drzewka, przepierzony, do którego są drzwi z obory na biegunach drewnianych, takież drugie są drzwi w przepierzeniu, alias w przebudowaniu. Item na tejże oborze przy ścianie piekarnianej, od drzwi z sieni na oborę idących, jest chlewik drugi przybudowany, do którego są drzwiczki do zawarcia na biegunach drewnianych, przy tym chlewiku jest korytko. Ta obora w okół idzie, od węgła piekarnianego, aż do węgła świętnej izby we trzy ściany z drzewa budowana nie starego Ta obora jest na sochach dębowych siedmiu, sosnowych trzech, stragarzów na tej oborze w okół jest jedenaście, jaseł troje, żłób jeden, poszywka na oborze z snopków z kalenicy, dobra.

Stajnie na podwórzu przeciwko budynkowi dwie. Do pierwszej stajnie od komórki od sadu, przy tejże stajni będący, są drzwi z tarcic na biegunie drewnianym, z kłodką drewnianą i kluczem drewnianym do zamykania. Do drugiej stajni przy tejże będącej do stodół są także drzwi na biegunie drewnianym, u których jest z podwórza wrzeciądz z skoblami żelazne do zamykania, z stajni zaś zapora drewniana. Te stajnie są przepierzone między sobą okrajkami, w tych obudwu stajniach są jasła,

podłoga w nich dylowana, pułapy także w stajniach z okrajków i różnych podkładzin. Przy pierwszej stajni do sadu jest komórka, do której drzwi na biegunach drewnianych, u drzwi z podwórza wrzeciądz z skoblami żelazne do zamknięcia. Powała w tej komórce z oblic ciosana, dobra, przy drugiej stajni do stodół także jest komórka, do niej takież drzwi i z zamknięciem jako u pierwszej komórki, powała na tej komórce z okrajków, dobra Te stajnie z komórkami wraz są budowane z drzewa, pod jednem przykryciem, na których jest poszywka z snopków dobra.

Stodoły w podwórzu. Pierwsza od drogi u wrót wjezdnych jest o dwóch sąmsiekach, przy których są ściany z drzewa od bojowiska, w tej stodole jest jedno bojowisko; do tej stodoły tak z podwórza jaki od drogi do bojowiska są wrota podwójne, stoczyste, z tarcic z poręczami do zamykania. Te wrota są od dołu na biegunach jodłowych, u góry tych wrót wszystkich są kuny żełazne. Od wrót od drogi do zamykania z bojowiska jest wrzeciądz z skoblami zelazne, u wrót zaś z podwórza do zamykania w poręczy jest skobel żelazne, przez wrota przechodząca. Nad bojowiskiem tej stodoły jest piętro o trojgu składania. Przy tej stodole do budynku jest szopa przybudowana na chowanie słomy z drzewa nowego, do tej szopy drzwi nie masz. Ta stodoła z szopą jest pod jednym przykryciem, na których jest poszycie słomiane dobre. Druga stodoła przy tejże stodoły węgle od ogrodu jest o jednym sąsieku, drzewem z bojowiska obudowanym, ten sąsiek jest od pszczelnika; bojowisko w tej stodole od drogi jest przepierzone ławami, do tej stodoły wrota są podwójne, stoczyste z tarcic, z poręczami do zamykania jako i u pierwszej, tak z podwórza jako od ogrodu i zamknięcie u wrót takież jest jako u pierwszej stodoły; wrota u tej stodoły wszystkie od dołu na bigunach jodłowych, trzy wrotnice od góry na kunach drewnianych, jedna zaś wrotnica od pola na kunie żelaznej nad bojowiskiem, miasto piętra, kijów dwa położonych; ta stodoła poszyciem snopkowem jest przyszyta dobrem.

Pszczelnik, za tą stodołą i stajnią jest płotem dobrym ogrodzony, do którego są drzwiczki w płocie do zawarcia; w tym pszczelniku jest śliwina rodzajna.

Ogród za tąż stodołą jest obszerny, tak na warzywo jako inny pożytek do siania Ten ogród od pierwszej stodoły węgła

nad drogą, a od drogi w koło aż do przykopy, którą idzie woda na młyny wadowskie, jest płotem dobrym ogrodzony, a za płotem cierniem ścierniony. W tym ogrodzie nad przykopą jest kilkoro drzewa trześniowego rodzajnego.

Ogródki: pierwszy za piwniczką, w którym jest gruszka rodzajna, dobra, ten jest ogrodzony płotem, od obory aż do wrót wjezdnych tudzież w podwórze do węgła budynkowego. Drugi ogródek za szopą i pierwszą stodołą także ogrodzony płotem, od wrót wjezdnych aż do węgła stodoły pierwszej, od którego się poczyna plot koło ogrodu wzwyż wyrażonego idący. W płocie tego ogródka za szopą i stodołą są wrota z lasek na drogę do wjazdu i wyjazdu z pierwszej stodoły na drogę.

Sad, w którym są rodzajne drzewa: śliwy, gruszki, jabłka, młodociany, który się poczyna od pszczelnika, ciągnie się nad przykopą, koło budynku aż do końca. Około obory, ten sad od obory jest płotem do przykopy ogrodzony, od pszczelnika także do przykopy płotem ogrodzony; w tym płocie od pszczelnika do przykopy idącym jest lasa, która się na ogród otwiera. Sadzawka pusta, która jest za drogą na dole przeciwko wrotom wjezdnym, budynkowym.

Chałupnicy. Na tem gruncie chałupników jest dwóch: jeden Franciszek Pytlik, drugi Marcin Semik, którzy mają pobudynki na tymże gruncie.

Grunta: Tych gruntów ad praesens „Gotowizna“ nazwanych taka cyrkumferencya idzie, które się poczynają od pozycyi południowej od kątów i pola nazwanych Matkowskich, a ciągną się w górę do granicy zawadzkiej, przy której jest staw Dudowski nazwany, do tychże gruntów „Gotowizna“ należący, dalej te grunta od tegoż wspomnionego Dudowskiego stawu ku zachodowi circumferenter idą do choczeńskiej granicy, a kończą się przy roli miejskiej, nazwanej młynarskiej, od choczeńskiej, zaś granicy podle młynarskiej miejskiej roli prosto idą ku wschodowi aż do budynków na gruncie tymże pobudowanych i przykopy, która idzie przez tenże grunt na młyny wadowskie. W tym gruncie jest okrom Dudowskiego stawu drugi staw wielki, item stawków trzy; tak stawy dwa jako i stawki trzy są puste, tylko do siania albo pastwiska. Groble u stawów i stawków poprawy znacznej potrzebują. Od wspomnionych zaś, tak przykopy od młynarskiej, mjejskiej roli i Matkowskich kątów, wszerz idące

grunta na drugą stronę ku Skawie ciągną się z ispami i pastwiskami ku wschodowi przez rzekę, Dobronkę nazwaną, przechodząc według dawnych granic zostających aż do samej rzeki Skawy nazwanej.

Ten inwentarz prawdziwy przez nas spisany, który całego który całego miasta Wadowic J. K. Mci i sławetnych panów obywatelów naszych podpisują: Kazimierz Wentrobski, burmistrz Wadowic, miasta J. Kr. Mci będący m. p.

Akt papierowy z 4 kart złożony, przechowany w Arch. m. Wadowic.

II.

„Inwentarz wójtowstwa kentckiego 1756 spisany".

1) INWENTARZ DOMKU DO WÓJTOWSTWA J. K. M. KENT NALEŻĄCEGO, DIE 6. JUNII, 1756 a. SPISANY.

Wchodząc do domku, są schodki drewniane nie bardzo dobre; drzwi na zawiasach żelaznych z wrzeciądzem, z skoblami, klameczka żelazna w nich do zapierania i klamka drewniana. Wchodząc do izby, są drzwi dobre, listwowane na zawiasach żelaznych z hakami z wrzeciądzem i skoblami 2, i klamką drewnianą. Przyszedłszy do izby, są okna 2 w ołów oprawne, stare, w których szyb 10 rozpadłych, — w tych oknach kwatery dwie, otwierają się, z zawiaskami i z haczykami; przy tych oknach okiennic zasuwanych z izby 2, z pola także trzecia na zawiasach i hakach bez prętu żelaznego. W której izbie jest ława, ciągnąca się przez pół izby, piec zły zielony stary, komin zły stary. W tej izbie jest anklerz deszczkami przepierzony, do którego drzwi drewniane na zawiaskach żelaznych bardzo małych i lichych, klamka żelazna ad instar zamku, witka do przyciągania drzwi; okno tamże stare jedno, w ołów oprawne, w którym kwatera jedna, otwiera się na zawiaskach, z haczkiem i witką, okiennicą drewnianą na żelaznych zawiasach, zawieranych z pola bez prętu żelaznego. Wychodząc z anklerza jest schodek w izbie na komnatkę nie bardzo dobry, drzwi o trzech listwach dre-

wniane z zawiasami żelaznemi i hakami, z zamkiem i starym, złym i z kluczem z skoblą jedną. Półka z ławy jednej na dwóch słupkach maleńkich drewnianych, okno stare w ołów oprawne, w którym szyb złych 5, kwatera jedna, otwiera się na zawiaskach żelaznych, haczyki są, ale nic potem, okiennica zasuwana, zła, z komnaty. Podłogi w izbie, komnatce i anklerzu nie bardzo dobre. Wyszedłszy z izby jest nalepka maleńka, przy tej piecyk chlebowy maleńki pod kaflowym piecem; dalej idąc są schodki na górę bardzo złe, do izdebki, do której drzwi na zawiasach żelaznych i hakach, wrzeciądz mały i z skoblami. Przyszedłszy do izdebki jest piecyk kaflowy gliną oblepiony, bardzo zły i kominek bardzo także zły, okno w drewko oprawne, w którym szyb dwie tylko dobrych a reszta na nic się zda. W tej izdebce jest komóreczka maleńka, w której powała zawaliła się, okienka nie masz, ściana bardzo spróchniała i wali się. Wychodząc z izdebki na górę, są schodeczki maleńkie i deszczkami przez pół sieni staremi przykryte, na których deszczkach jest sąsiek jeden duży stary, nie bardzo dobry z skoblą, drugi także zły, mały z skoblą. Dalej wychodząc są schodeczki większe, ławek dwie do przechodzenia na górę; wchodząc na samą górę jest przepierzenie dobre, drzwi na zawiasach żelaznych z hakami, z skoblami i wrzeciądzem. Na tej górze jest fasa jedna bez dna do sypania zboża, w której mogłoby się zmieścić korcy 5.

Dach reparacyi potrzebuje. Schodząc z góry jest piwniczka pod izdebką, w której ściany dwie złe, drzwi także złe na zawiasach żelaznych z skoblami 2 i wrzeciądzem na hakach żelaznych. Przeciw tej piwniczki są drzwi do tranzetu na zawiasach żelaznych z hakami, zaporka drewniana. Wychodząc na zatyłek są drzwi złe na biegunie drewnianym z skoblą bez wrzeciądza. Dalej za izbą są wrota dwoiste od ulicy na biegunach drewnianych, kun górą dwie żelaznych, które wrota reparacyi potrzebują. Przed temi wrotami jest mosteczek drewniany stary. Nad temi wrotami jest daszek wpół gontami starymi pobity, rynienka stara, płotewki 2 około niej nowe cienkie. Przez drugą połówkę tych wrót jest quadra gontami starymi pobita, druga część deszczkami nowemi, a trzecia część nie pobita nad temi wrotami. Idąc ku chlewom jest parchan od ogrodu Wiśniowskiego z drzewek 5 starych złych o jednem krześle. Dalej jest chlewik stary zły, do którego drzwi na zawiasach żelaznych i hakach, skoble

dwie i wrzeciądz, powała z deszczek bardzo zła na zaporę drewnianą klamka. Przy tym chlewiku o jednej ścianie jest drugi chlew większy, drzwi stare niedobre na zawiasach żelaznych 2 z hakami, w których skoble 2 z wrzeciądzem, podłogi nie masz tylko pod drzwi kawałek jeszcze zły, deszczek na powale 7, ósma mała i kawałek dziewiątej na zaporę u drzwi — drewniane. Ostatnia jest stajenka delowana w tym budynku, do której drzwi na zawiasach żelaznych 2 z hakami, wrzeciądzem i skoblami, powały nie masz żadnej, tylko z chlewa przepierzenie niecałe, żłób bez końców bardzo zły i dach reparacyi potrzebuje. Parchany na około z drzewek, ale niektóre porozwalane i nagniłe, słupy poobalały się niektóre. Ściany od klasztoru w tym domku bardzo spodkiem są złe, pęczki pouchodziły z miejsc swoich.

Drugi domek „łaźnia“ nazwany, w doktorskiej ulicy stojący, do którego wchodząc jest schodeczek bardzo zły, na nic się zda. Drzwi na zawiasach żelaznych i hakach, w których zaporka drewniana, odrzwia tylko klinami uchwycone. Wchodząc do sieni jest piwniczka, przybudowana pod komnatką, która w ziemię wlazła, drzwi do niej nie masz i bardzo pogniła i na nic się przyda. Idąc dalej do sieni, są słupy z okapem bez drzwi, wchodząc do izby są drzwi nowe o zawiasie jednej, haków zaś 2, z klamką żelazną, skoblami 2, antabką i haczykiem. Wszedłszy do izby są okna dwa w drewno oprawne, w jednym kwatera jest na zawiaskach żelaznych, w którym szybek małych jest całych 15, złych zaś 11, w drugim oknie jest szyb 12 a reszta nic potem. Ław 2 około ścian, stoliczka jedna, stół stary ze stołęgwiami z deszczek pozbijanych. Piec kaflowy bardzo zły i kominek nie dobry, ławki dwie maleńkie około pieca. Podłogi niemasz tylko ku komnatce deszczek trzy złych Wchodząc do komnatki są drzwi na jednej zawiasie, drugiej tylko kawałek, haki 2, wrzeciądz jeden z skobłami 2, okienek maleńkich 2, w których szybek prostych tylko 6 całych a reszta nic potem, stół mały jeden, na stołęgwiach złych. Idąc dalej, jest komóreczka przepierzona, w której dziurka na okienko i stół z deszczki jednej na nogach wdłubanych. Wychodząc z izby jest izdebka, w której drzwi o trzech listwach na zawiasach żelaznych i czopach, klamka drewniana, wrzeciądz z skoblami 2 i haczyk z skobelką. Wszedłszy do izdebki jest kominek gliniany zły, piecyk biały z prostych kafli mieszanych, okien 2, jedno większe, w któ-

rym szyb 15 prostych dobrych, złych zaś 7, drugie okno jest także złe, w którym tylko szyb 10 dobrych, reszta złych, te są w drewno obydwa okna oprawne. Około pieca jest ławek małych 2. Idąc do komórki z izdebki są drzwi na zawiasach 2, haku jednym, wrzeciądz i skobel. W której komorze jest komóreczka tarcicami przepierzona, drzwi na hakach i zawiaskach z wrzeciądzem i skobelką, dziury na okienka są 2, ale okienek nie masz. Wychodząc z izdebki są schodki na górę z fosztu, idąc nad izbę, są dwie deszczki dla przejścia, zapierzenie tamże nad izbą całe, ale nad komnatą nie masz, drzwi zaś są z zawiasami i hakami, wrzeciądzem i skoblami, nad izdebką deszczek tylko na zapierzenie starych kilka, drzwi nie masz i na górze żadnej rzeczy niema, schodząc z góry są drzwi na wschód słońca, u których zawias żelaznych 2 i haków 2, antabka mała żelazna, zaporka drewniana z klameczką żelazną małą. Idąc do stajni, są wrota z furtką złe, na biegunie żelaznym, kuna żelazna u nich, wrzeciądzów 2 małych, skobelek 4, w furteczce jest wrzeciądzek i skobelka, zawiasek 2 i haczyk jeden a drugiego nie masz. W tej stajni jest studnia, w której kadłub stary wprawiony i kluka do ciągnienia wody. W tej stajni jest piekarnia, do której drzwi złe na zawiasach żelaznych, hakach, wrzeciądzek i skobełek 2. Piecyk mały chlebowy nie bardzo dobry, okienek 2 po szyb 4 w jednem, ale te obadwa nic potem, tylko w jednem szyba jedna. W tejże stajni jest chlewik jeden, drzwi na biegunie drewnianym złe, żłób zgniły, drugi chlewik zgniły, na nic się zda. Ściany naokoło tej „łaźni“ są złe pogniłe i walą się, powały złe, dachy bardzo złe i od strony domostwa sławetn. Fanc. Zgłobickiego szczyt cały zawalił się. Przy tej „łaźni“ jest grządek trzy. Którą to „łaźnię“ tylko płatwie spodem dawane utrzymują i jest niemi „łaźnia“ na wschód popodpierana, z drugiej strony na zachód słońca wali się.

2) MŁYNÓW WÓJTOWSKICH OPISANIE, DN. 7. MIESIĄCA CZERWCA R. P. 1756.

Przyszedłszy do młynów, są drzwi dębowe na zawiasach, jednej całej, a drugiej tylko pół, z hakami żelaznymi, na których młoteczek do pukania do młyna; zaporą drewniana i kłodka drewniana z klamką drewnianą niedobrą. Idąc do młyna, jest koło słodowe jedno, pierwsze paleczne dobre, otrębnica alias skrzynia na otręby dobra, skrzynia na słód zła stara na nic się zda, na kole palecznym wał zły, witki na nim 4 dobre, czopy 2 podchodzone, panewka zła, wrzeciono podchodzone, paprzyca stara ale cywia w niej można zażyć, trochę podchodzona, witki żelazne dwie dobre, kamienia wierzchniego na piądź, w którym witka dobra, spodniego kamienia jest ćwierć, kosz zły stary, łub zły stary, kula żelazna, koryto złe zgniłe na nic się zda, koło wodne nie bardzo dobre, ale go użyć jeszcze można, sianie z 2 witkami.

Drugi młyn jest mały przy którym skrzynia na otręby zła, skrzynia na mąkę zła, na nic się zda. wał nowy dobry, koło paleczne nowe dobre, czop jeden dobry, drugi podchodzony, koło wodne złe, witki 4 dobre na wale, koryto pod kołem dębowe jeszcze nie złe, panewka dobra, wrzeciono dobre, witek dwie na cywiu dobrych, kula dobra, paprzyca dobra, kamienia wierzchniego jest pół łokcia, w którym witka nie bardzo dobra, kamienia spodniego ćwierć ale jeszcze dobrego, łub stary nie bardzo dobry, kosz stary, ale jeszcze użyć go można, sianie z trzema witkami.

Trzeci młyn średni, przy którym skrzynia na otręby zła, skrzynia na mąkę stara zła, wał nic potem, wici 4 żelazne, czop jeden dobry, drugi podchodzony, koło paleczne złe, koryto jodłowe złe, koło wodne jeszcze być może i ujdzie, panewka jeszcze jej użyć możesz, witek na cywiu 2 dobrych, kula dobra żelazna, paprzyca dobra, kamienia pół łokcia wierzchniego, witka dobra, spodni kamień lichy stary, wrzeciono podchodzone, łub nowy dobry, kosz zły stary, sianie z 3 witkami.

Czwarty młyn, piekarskim zwany, gorszy, skrzynia na otręby jeszcze ujdzie, skrzynia na mąkę dobra nowa, wał stary, ale jeszcze ujdzie, na tym wale wici 4 dobre żelazne, czop jeden dobry a drugi zły, koło paleczne stare, ale go użyć można koło wodne stare, ale go zażyje jeszcze, k' ryto dębowe stare, ale dobre, panewka podchodzona, wrzeciono podchodzone, paprzyca też podchodzona ale jeszcze ujdą, kula żelazna dobra. witki 2 na cywiu dobre, kamienia wierzchniego pół łokcia, witka podchodzona w nim, kamienia spodniego jest ćwierć, ale na poły jest rozerwany, łub stary, kosz nowy, pud cały z dwiema schodami złemi na nic się zda, przyciesi nic potem pogniłe.

Wychodząc na rynny, są drzwiczki na 2 zawiaskach, ale jedna nie cała, z hakami małymi, wrzeciądz z 2 skoblami, rynny wszystkie stare złe, reparacyi potrzebują, izbica zła, druga wyższa także zła, kosz na ryby nic potem, ława stara koło burtnicy, na rynnach deszczki 2, burtnica nic potem. Schodząc z rynien do młynicy, są drzwi małe na zawiasach i hakach, jedna zawiasa nic potem, u tych drzwi kołowrotek drewniany. Skrzynia na zboże jedna wielka z zawiasami 4, wrzeciądz z dwiema skoblami, kłódka mała z kluczykiem, skrzynia mniejsza do chędożenia zboża stara, ale jeszcze ujdzie, zuber stary nic potem, zuberek drugi dla piekarzy do osiewania krupiec, stary. W tej młynice jest skrzynia druga do sypania zboża dobra, zawias 4 u niej żelaznych dobrych, wrzeciądz dobry z dwiema skoblami, kłódką małą i kluczykiem, koryto stare połupane, pytlów siedm, jeden nowy rzadki, drugie wszystkie sześć stare na pół zdarte, pyrlik jeden żelazny do głobienia czopów, korzec okuty, półmiarcze okute na krzyż, ale popsute z witeczką i z wierzchu wyłupane. zasypek trzy nie złych starych, a czwarta zła, rączki 2 drewniane do noszenia zboża, foszt dębowy jeden.

Wchodząc do izby są drzwi na zawiasach z czopami żelaznymi, klamka drewniana, okien w drewno oprawnych dwa, w jednym szyb prostych całych siedm, stłuczonych 5 i kąciki potłuczone. w drugiem oknie jest szyb małych 14 całych, reszta deszczkami zaprawione. Stół jodłowy z trzech deszczek na stołęgwi krzyżowej stary, warsztat stary zły, kobylica stara, ław około ścian dwie, piec nowy, ale z prostych kafli stawiany, już roztrzęsiony, komin w izbie prosty gliniany, ław dwie koło pieca. W izbie jest komora, do której drzwi na zawiasach żelaznych

małych z dwiema hakami, wrzeciądzem i 2 skoblami. W tej komorze jest skrzynka bez wieka stara nic potem. Idąc dalej, jest przepierzona komoreczka, drzwi na zawiaskach żelaznych z hakami bez wrzeciądzu.

Wychodząc z izby do młynicy małej, są drzwi stare na zawiasach żelaznych z hakami. W tej młynicy jest młyn jeden, skrzynia na otręby nowa, skrzynia na mąkę nowa, wał nowy, koła tak paleczne jako i wodne nowe, wici na wale trzy, czop jeden a drugi młynarzów, panewka, wrzeciono podchodzone, paprzyca dobra, kamienia wierzchniego jest na półtorej ćwierci, spodniego ćwierć, łub nowy, kosz nowy, koryto dębowe nowe, pud stary i schodki nowe. Wychodząc na rynny są drzwiczki na biegunach drewnianych z kołowrotkiem, rynny nowe i izbice, pod rynnami nowe dwie zrąbki, trzecia stara.

Schodząc z rynien, jest olejownia, w której stępy dębowe trzy stare wytłoczone, stępory trzy bukowe dobre, na dwóch po witce żelaznej, ale na trzecim witki nie masz; wał nic potem, na którym witki trzy żelazne dobre, czopy dwa podchodzone, koło wodne dobre, lisica do wybierania oleja ze słupami dębowymi, jeden słup rozerwany na poły, płaty dwa do makuchów złe. Taran stary dębowy na biegunie, w którym czopów żelaznych dwa, wici żelaznych 4, taranek mały z drugiej strony bez żelaza. Piecyk gliniany mały, blacha żelazna zła. Skrzynia do osiewania mąki długa stara.

Przy tej olejowni jest chlewik na krowy, drzwi z drewnianym biegunem i chlewik mały przepierzony, drugie drzwi są także przed młynem z drewnianym biegunem.

Wychodząc z olejowni, są drzwi przed młynicą małe na zawiasach żelaznych z hakami, z kłódką drewnianą do zamykania. Idąc do piekarni są drzwi złe stare z zawiasami 2 i skoblami, kołowrotek maleńki. Wszedłszy do piekarni, jest piec chlebowy stary nie bardzo dobry z nalepką małą, okno jedno w drewno oprawne, w którym szybek prostych całych siedm, a reszta deszczkami zaprawione. Na górach przez cały młyn żadnego przepierzenia nie masz i powały. Przed młynem są dęby ciosane na przyciesi dwa i cztery kęsy dębu nieciosanego i piąty kęs ociosany. Dach reparacyi in parte potrzebuje, ściany w tym młynie na północ, od młyna pierwszego wziąwszy słodowego, aż ku południu za małą młynicą są pogniłe i popruchniałe,

walą się i z drugiej strony na zachód słońca także nie bardzo dobre i nachylają się. Podłogi w młynicach, w piekarni i izbie nie masz.

Który to inwentarz przy odebraniu w posesyę wójtowską przez wielm. imć. pana Antoniego z Błeszna Błeszyńskiego, skarbnika prześwietnych księstw zatorskiego i oświęcimskiego, z rzeczami wszystkiemi w wyżej specyfikowanych domach i młynach będącemi, należycie opisawszy i one zainwentowawszy praesentis circa confectiosum huius inventarii rękami własnemi podpisujemy się. A. D. 1756, die 7-ma Junii. —

Z brulionu złożonego z 4 k. in folio (20 cm. szer., 42 cm. dł.) (ostatnia strona nie zapisana), przechowanego w archiwum magistratu m. Kęt. Fascykuł aktów luźnych. —

Cech tkacki w Wadowicach.

Napisał Teofil Klima.

Przemysł tkacki kwitnął od wieków na Podkarpaciu jako przemysł domowy, w ciągu lat miał chwile rozwoju i upadku, świadczą o tem cechy po miastach, które się organizują w XVI. w., spisując dawne zwyczaje cechowe lub przejmując gotowe statuty i prawa od innych cechów. Upadek tkactwa na obszarze dawnych księstw oświęcimskiego i zatorskiego przypada na połowę wieku XVIII., pod koniec tego wieku znowu się tkactwo podnosi i ulega w XIX. w. konkurencyi fabrycznej. W Białej, Kętach i Andrychowie powstają fabryki, w Zatorze i Oświęcimiu i Wadowicach o tkaczach zapomniano. Najdłużej, bo do dnia dzisiejszego przetrwali tkacze w Andrychowie i okolicy. W Andrychowie w r. 1792[1]) liczono 280 tkaczów, a do cechu należących 700, obecnie trudnią się tu jeszcze tkactwem a prócz tego niektórzy mieszkańcy wsi Targanic, Sułkowic, Roczyn, Brzezinki, Inwałdu, Wieprza, i Wilamowic wraz z okolicą.

Cech wadowicki powstał w XVI. w. W r. 1578 udali się do Oświęcimia dwaj tkacze Marcin Niemiec i Stanisław Łazarz, którzy otrzymali od starszych cechu oświęcimskiego Grzegorza Gutha i Tomasza Gładysza odpis statutów, zatwierdzonych przez Króla Zygmunta Augusta, poczem ten odpis przedłożyli radzie miejskiej wadowickiej do zatwierdzenia, a w r. 1583, dnia 17. lutego w Krakowie potwierdził te statuta król Stefan Batory. Nie można dzisiaj przedstawić dziejów wewnętrznych

[1]) B. Marczewski: Powiat wadowicki. Str. 63–66 i 109.

cechu do końca XVIII w., gdyż brak najważniejszego materyału, t. j. ksiąg cechowych, które zaginęły, gdy cech „przez różne dawnych czasów krajowe inkursye podupadł“ [1]) W r. 1776 [2]) powstał przezacny cech tkacki, który był upadł, lecz za staraniem sławetn. pp. Pawła Mętelskiego, Jakóba Gładyszowskiego i Jakóba Szopińskiego; zaczem ci pilnego starania przykładali, aby ten cech powstał, z którego aby chwała Boska kwitnęła, więc stanęło ułożenie, w całej sessyi takowe cechmistrzów tego cechu, do którego destynowali sławet. Pawła Mętelskiego, cechmistrza starszego, sławet. Jakóba Gładyszowskiego cechmistrza młodszego i sławet. Jakóba Szopińskiego arbitra dodanego temu cechowi do ułożenia i porządku dobrego tegoż cechu, którzy cechmistrze przy całej sessyi na toż cechmistrzowstwo byli wokowani, oraz jurament cielesny uzupełnili, którzy aby według juramentu porządek czynili“. Postanowienia tego dokonano d. 7. marca, przyczem magistrat wydał cechowi approbatę przywileju z r. 1628, przechowywaną w kasie miejskiej, która jednakże zaginęła.

Na początek zapisało się do cechu 26 majstrów, w r. 1792 było ich 17.

Nie długo rządził się cech dawnymi statutami, gdyż w r. 1778 wydała ces. Marya Teresa „Uniwersał dla wszytkich w Królestwach Galicyi y Lodomeryi tudzież Xięstwach Oświęcimskim y Zatorskim, znaydujących się Rzemieślniczych Cechów, generalny porządek przepisujący“, który usuwał dawne prawa i przywileje, zatwierdzone przez królów polskich.

Do cechu tkackiego wadowickiego należał ogół rzemieślników tego rzemiosła, mieszkających w mieście.

Cech rządził się statutami, o których nadaniu wyżej wspomniano, zawierającemi przepisy co do zarządu, sądownictwa, uprawiania fachowego do prowadzenia rzemiosła, kontroli co do zachowywania przepisów statutowych, czasu pracy i jakości wyrobu, święcenia niedzieli i swiąt i wolności pewnych dni w roku,

---

[1]) Księga majstrów, uczniów i braci cechu tkackiego, zapiski od r. 1776—1884; od r. 1835 przyjmuje cech tkacki powroźników, którzy przechodzą z cechu stolarskiego, potem wpisy tylko powroźników. — Własność Stow. krawców, kuśnierzy i t. d.

[2]) Brulion tejże księgi, zapiski od r. 1776—1792.

wreszcie co do obyczajów. Tkacze należący do cechu dzielili się na majstrów, towarzyszów czyli czeladników i uczniów.

„Którybykolwiek w tym rzemiośle chciał zostać mistrzem — głosi statut[1]), — takowy najpierwiej list cnotliwego zachowania i rzemiosła swego, na którymby się go miejscu nauczył, także też i małżonkę wedle starożytnego postanowienia św. Kościoła katol. sobie daną i przyłączoną mieć będzie powinien, którego zaś potem starsi onegoż cechu przed urzędem miejskim stawić będą powinni dla przyjęcia miejskiego prawa". Opłata czyli przypowiednie wynosiła 10, względnie 16 groszy, zależnie od tego, czy pojął za żonę córkę majstra, czy inną pannę z tegoż cechu, ile wynosiła opłata później, a zwłaszcza po wznowieniu cechu nie wiadomo, od roku 1778 płacono należytość według uniwersału w kwocie 5 złr. i za wpis 55 kr. Ażeby utrzymać równość majątkową, nie wolno było mieć jednemu majstrowi więcej, jak tylko 4 warstaty płóciennicze, na których mogli robić obrusy, ręczniki, barchany, cwelichy i płótno. Czeladnikowi płacono od postawu barchanu 4 grosze, a od jednego funta przędzy 7 kwartników. Płótno wolno było farbować na różne barwy, po skończeniu był obowiązek okazania roboty 2 przysięgłym mistrzom, którzy oceniali czy dobrze wykonana, w przeciwnym razie karano grzywną. Długość postawu barchanu oznaczona $26^1/_2$, obrusów 15, ręczników 30 łokci. Nie wolno było odmawiać czeladników, ani kupować przędzy celem handlowania nią, ale tylko tyle, ile każdemu było potrzebnem. Każdy z majstrów miał wyznaczone miejsce na rynku do sprzedawania towaru.

Organem stowarzyszenia były zgromadzenia cechowe majstrów, t. zw. schadzki, które się odbywały co kwartał i nazywały się dlatego suchedniowemi i starsi, wybrani przez majstrów. Na zgromadzenia każdy wezwany musiał przyjść pod karą 6 groszy.

Zarząd cechu spoczywał w ręku dwóch majstrów, z których pierwszy nazywał się cechmistrzem starszym, drugi młodszym. Obowiązkiem ich było zarządzanie sprawami bieżącymi i kasą, która się znajdowała w skrzyni cechowej, zwanej ladą, wraz z księgami i dokumentami, zamykanej na dwa klucze, następnie zwoływanie zgromadzeń, wykonywanie uchwał, zgroma-

[1]) Tłómaczenie statutów z XVII. w.

dzenia mistrzów, nadzór nad towarzyszami czyli czeladnikami i uczniami, wyzwoliny uczniów i reprezentacya cechu na zewnątrz. Na zgromadzeniach cechowych przestrzegano porządku siedzenia i mówienia. W r. 1792 oznaczono w następujący sposób miejsca przy stole „braterskim“: cechmistrzowie Jakób Gładyszowski starszy, Paweł Mętelski młodszy, Jakób Szopiński, Maciej Stankiewicz, Maciej Szczurowski, Józef Stankiewicz, Wojciech Styliński, Jan Waliczko, Krzysztof Ślusarczyk, Kazimierz Gładyszowski, Maciej Kozikowski, Wawrzyniec Żegliński, Józef Zajączkowski, Karol Papiernik, Józef Papiernik, Jan Nuta i Tomasz Kołek.

Dochody cechu płynęły z przypowiedniego od majstrów, wpisowego uczniów, dalej ze składek dobrowolnych t. zw. suchedniowego i kar, a obracane były na cele administracyi, zapomóg i cele kultu religijnego.

Uczniów przyjmowano do nauki na 3 lata, wpisowe wynosiło 8 groszy, nadto uczeń musiał złożyć świadectwo swego „poczciwego zachowania“, listu urodzenia, „a gdzieby listu pokazać nie mógł, tedy dwóch mężów starszych a statecznych i poważnych postawi, którzy o nim świadczyć będą, a to pod winą pół kamienia wosku“. Jeżeli uczeń uciekł w ciągu 3 lat nauki od majstra bez przyczyny, a nie wrócił do czterech niedziel, nie liczono mu odbytego czasu nauki i musiał na nowo u innego majstra zaczynać praktykę. Po wyzwolinach uczeń zostawał czeladnikiem i rozpoczynał pracę u majstra za przepisaną opłatą. Praca trwała cały dzień aż do wieczora, wyjąwszy każdego tygodnia niedzieli i poniedziałku (t. zw. Blaumontag), który przeznaczono na wypoczynek po niedzielnej zabawie, i zapustów, które były dniami ogólnej zabawy, „a którybykolwiek z towarzyszów postaw albo jakąkolwiek belę rzemiosła swego robić a tkaćby począł, takowy przed dokończeniem takowej roboty poprzestać niema pod karaniem i miarą 4 funtów wosku“; również majster był karany funtem wosku, gdy nie uwiadomił cechu o lenistwie czeladnika.

Wdowa po śmierci męża tkacza, jeżeli wyszła za mąż za innego rzemieślnika, „takowa już wszelakiego podpomagania i pomocy innych wszystkich płócienników żądać niema“, jeżeli nie wyszła za mąż, a „uczciwy żywot wiodła“, miała prawo wykonywać tkactwo, a jeśliby się inaczej zachowywała i sprawo-

wała, tedy ma odpaść od wszelakiej takowej roboty i rzemiosła".

Surowe przepisy wzbraniały wzajemnych wyzwisk i bójek między majstrami lub czeladnikami, również karał cech za opilstwo i grę hazardową, jakoteż za nie poczciwe zachowanle się, oczywiście że większe przekroczenia należały do kompetencyi sądów miejskich.

Cech nasz obok bronienia interesów naturalnych tkaczy wadowickich miał także jak wszystkie cechy charakter bractwa religijnego.

W kościele farnym miał cech swój ołtarz, który swym kosztem ozdabiał, fundował paramenta i światło. Tu przy obeści wszystkich członków cechu odprawiano msze św. na intencyę zmarłej braci cechowej zazwyczaj 4 razy do roku na suchedni, najmłodszy z majstrów świecił świece. Każdy majster i czeladnik musiał brać udział w nabożeństwie cechowem i pogrzebie członków cechu pod karą 1 gr. na mistrza, a $1/2$ gr. na czeladnika. Na św. Bożego Ciała występował cały cech w odświętnych szatach, majster ze świecą woskową funtową, czeladnik z półfuntową. Charakter bractwa religijnego pozwalał zapisywać się do cechu ludziom innych zawodów i stanowiska, którzy przypowiedniemu zadosyć czynili, aby cech in corpore szedł na ich pogrzeb i żałomsze t. j. msze żałobne po ich śmierci, nazywali się braćmi i siostrami cechowemi.

Z zmianą stosunków ekonomicznych i wprowadzeniem nowych ustaw przemysłowych zaginęły dawne związki cechowe, charakterystyczne obyczaje i zwyczaje, konkurencya wzajemna utrudnia istnienie stowarzyszeń przemysłowych, lecz z dawnych zwyczajów zachowały stowarzyszenia rzemieślnicze wadowickie przywiązanie do Kościoła i dziś, jak ongi, fundują i utrzymują ołtarze w kościele parafialnym, chociaż nie zmuszani przepisami statutów.

DODATEK.

1583, 17. lutego, w Krakowie.

Stefan, król polski, potwierdza statuta cechu tkackiego wadowickiego, zatwierdzone przez radę m. Wadowic.

Stephanus, Dei gratia, rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Volchiniae, Livoniaeque; necnon Transsylvaniae princeps, significamus hisce literis nostris universis et singulis quorum interest: productas esse apud nos magistrorum totiusque contubernii textorum seu barchani confectorum oppidi nostri Wadowice articulos quosdam, ad eiusdem artificii instituta bonumque ordinem spectantes, sigillis duobus: altero quidem contubernii eiusdem artificii textorum Osvecimensis civitatis, a quibus desumpti sunt illi articuli, altero vero oppidi praefati Wadowice, consignatos, ad quorum praescriptum ut ipsi Vadovicenses textores se et suum regere possint, supplicatum nobis est illorum nomine, ut authoritate nostra cosdem quoad illorum contubernium approbaremus et confirmaremus; tenor vero atque verba corum haec sequnntur:

Ad nostram integram sessionem magistros artificii necnon contubernii barchani confectorum protunc seniores magistros Georgium Guth, Thomam Gładysz, providi viri magistri artificii cognominati Martinus Niemiec et Stanislaus Łazarz, venientes de civitate regia Wadowice, a nobis sunt petiere articulos privilegii nostri per Sigismundum Augustum, regem Poloniae necnon haeredem approbatos et confirmatos sibi concedi, quos concessimus et permisimus, ut series verboruum intro continetur:

Primum quidem: quicunque huius artificii sese magistrum praestare velit, is ante omnia suae honestae conservationis atque

artificiumsuum quo loco didicerit et uxorem iuxta situm et instituta sanctae eclesiae catholicae per matrimonium habere debebit copulatam, quem deinde seniores contubernii officio consularii exhibebunt et praestabunt pro iuris civilis susceptione; caeterum. si quis novitius magister filiam magistri ciusdem artificii duxerit, extunc talis pro iure contubernii ratione comparandorum armorum contubernii persolvat grossos duodecem aliique caeteri omnes, qui ex contubernii puellis uxorem duxerint grossos sexdecem contubernio numerare tenebuntur.

Item cuilibet magistrorum quatuor tantum et non plures officinas textoreas habere licebit, in quibus mensalia, manutergia, barchanum. cwelichy et tellam texere laboremque pro suo arbitrio poterint.

Item socio suae artis quisquis magistrorum ab uno pecia barchani non amplius quam grossos quatuor persolvet et ne tria ab uno talento lanae alias bawełny ternarios septem.

Item libitum esse debebit cuilibet magistrorum tellam ad vendendum tingere quoque colore voluerit. Item quisquis magistrorum postquam barchani manutergiorum aut mensalium absolverit aut confecerit eam senioribus iuratis exhibere debet persolvendam, quae si minus bona aut probabilis esse comperta fuerit, mox eandem iidem magistri seniores in medium scindere debebunt, pro mulita vero insuper idem magister contubernio unum talentum cerae reponet. Caeterum vera legitimaque mensura harum rerum ea esse debet: barchani pecia constabit ulnis vigiuti sex et media, mensualium ulnis quindecem et manutergiorum ulnis triginta.

Item quisquis magistrorum socium netricem aut aliam quamcunque familiam alterius magistri avertere et abalienare ausus fuerit, is pro poena contubernio reponere unum talentum cerae tenebitur, atque nihilominus eum, quem abduxerit ex familia eidem veteri magistro restituere tenebitur sub eadem modo commemorata mulita.

Item nemo magistrorum ea filamenta, quibus pro artificio indigent coemere debet mercando aut alio vendendi gratia idque sub amissione eiusmodi filamentorum. immo nec cives alii Vadovicenses eiusmodi filamenta eo intuitu, ut evehant, coemere debent, sed saltim ut cuiuscunque domestica necessitas exigit.

Item apud quemcunque magistrum mulier vitam inhonestam ducens deprehensa fuerit, talis magister mulitam iuxta arbitrium et cognitionem magistrorum subibit atque ex corum sententia contubernio poenam persolvet, socius vero apud talem magistrum laborans, eam inhonestam vitam si aliis non manifestaverit, is aeque improbus et inhonestus censeri debebit atque ea ipsa puniri similiter.

Item quicunque vel magistrorum vel sociorum verbis inhonestis, probrosis ac petulantibus in contubernii congregatione usus fuerit, talis iuxta magnitudinem excessus sui mulitam contubernio persolvet.

Item facta ad mandatum dominorum consulum totius contubernii congregatione, quicunque tunc venire neglexerit, talis reponere contubernio pro poena grossos sex.

Item si quando vidua contubernii huius, mortuo priore marito, nupserit denuo marito, sed qui alterius non huius artificii esset futurus, talis iam in universum ab hoc barchanistarum opificio supersedere debebit.

Item quaecumque vidua mortuo marito honestam vitam duxerit, ea artificium sui mariti libere exercere poterit, si vero minus recte sese gesserit, extunc in universum tali opificio privari debebit.

Item quandocunque alicui magistrorum vel sociorum actio occasione insoluti debiti instituta fuerit coram magistris contubernii, extunc tali debitori solutio ad quindemiae spatium decerni atque iniungi debet sub obedientia, quam si ad praestitum tempus non fecerit, debebit denique artificii exercendi, eidem fieri interdictio tantisper, donec cum suo creditore atque parte sua adversa super tali debito composuerit et convenerit.

Item quicunque magistrorum vel sociorum alium vel magistrum vel socium verbis contumeliosis vel maledictis, petulantibus atque nefariis affecerit, aut denique-quod absit-ferro invaserit aut valneraverit, extunc talis sive magister sive socius, iuxta magnitudinem excessus per seniores puniri debebit.

Item, si quis hic in Wadowice, aut alibi im magistrum adscitus, nihilominus tamen socii rursus vices et munia obire ac pro socio laborare voluerit, talis magisterso cius nonnisi quatuor grossos reponere tenebitur, immo in eo contubernio ubi in magistrum creatus fuit, si iam semel eiusmodi quatuor gros-

sos persolvit, extunc in nullis aliis contuberniis eosdem reponere erit obligatus, verum in universum iam liber esse debebit.

Item, si quis ex sociis in hospitio ad eo sese ingurgitaverit ac inebriaverit aut vomitus dein de subsecutus fuerit, talis contubernio pro mulita unam libram cerae deponere tenebit.

Item, si quis magistrorum vel sociorum in alea vestem suam perdiderit aut pro ludo prosequendo tunicam aut quid rerum suarum oppignoraverit, talis iuxta magistrorum coqnitionem mulitam contubernio reponet.

Item, si quis magistrorum vel sociorum nomen Dei profanaverit aut male consuetudinis vitio irreverenter atque otiose iuramento saepe usus fuerit, talis post unam et alteram ad monitionem si desistere voluerit, reponet eandem mulitam contubernio iuxta excessus magnitudinem ac magistrorum cognitionem.

Item quicunque socionem seu qualemcumque artificii sui peciam exorsus fuerit, talis ante finitum laborem nequaquam a magistro discedere, atque a coepto labore desitere ac sese subalienare intendat sub mulita et poena quatuor librorum cerae.

Item nemo sociorum diebus openeriis laborem suum intemittere, verum toto integro die eundem continuare debet idque sub poena unius talenti cerae, excepta feria secunda atqua tempore quadragesimali, aliis enim diebus a pulsu vesperarum atque tempore completorum desistere possunt. Caeterum, si quis magistrorum hanc familiae suae negligentiam senioribus contubernii indicare neglexerit, talis eadem poena vexabitur uno talento cerae mulitabitur.

Item reliqui excessus iuxta ritum et veterem observationem contubernii per seniores contubernii corrigi atque emendari debebunt.

Item discipulorum pro addiscendo barchanistarum artificio talis suxceptio esse debet: Inprimis quisque discipulorum ad spatium trium annorum sese immediate sequentium artem suam perdiscet, demum, quam primum susceptus fuerit, ponet contubernio gossos octo, postremo intra trium quartualium anni spatium honestae conversationis atque legitimae iuxta sanctae ecclesiae catholicae instituta procreationis literas se allaturum

obligabit, aut in defectu literarum duos viros graves fideque praestantes statuet, qui hoc ipsum pro eo testabuntur, idque sub poena medii lapidii cerae Pro quacumque mulita magister suus cautionem praestabit fideiussione contubernio, attamen si aliquod legitimum impedimentum itineris casus fortuitus eidem discipulo evenerit, de quo magister dignam fidem contubernio facere potuerit, extunc idem ipse suus magister ab hac cautione reponendae medio lapidis cerae liber esse debebit. Caeterum si quis discipulorum intra hoc trium annorum spatium a suo magistro temere absque ulla legitima causa descesserit atque intra quatuor septimanarum decursum ad magistrum suum reversus fuerit, talis omni superiori tempore frustratus, de novo artificium suum etiam apud novum, si velit. magistrum adiscere debebit, ius contubernio, quomodo commemoratum est, de integro persolvens.

Item locum in schmetora, qui artificio barchanistorum est assignatus, hunc idem barchanistae obtinebunt, in quo illis laborem suam propriam tam album, quam nigrum atque vari coloris vendere licebit

Item ad festum Corporis Christi solemne quisque magistrorum ac sociorum cereum sibi comparare debebit, magistri quidem ponderationis unius talenti, socii vero medii talenti, eos vero cereos tam in die, quam in octava eiusdem Corporis Christi in processione portare debebunt, donec per circulum ac coemetrium absoluta eaque perfecta fuerit, etsi q is magistrorum aliter fecerit, is poenam contubernio unius talenti cerae reponet, socius vero medium talenti.

Item exequiis mortuorum ac funerum adductioni quilibet magistrorum ac sociorum interesse debebit, postquam de ea re admoniti certificatique fuerint, idque sub mulita unius grossi per magistrum et medii grossi per socium irremissilibiter contubernio reponenda, quaquam idem de exequiis est intelligendem, si quis aute elevationem Corporis Domini ad sacram non venerit.

In quorum onium fidem et testimonium nos Georgius Guth, Thomas Gładysz seniores contubernii et barchani confectores nec non consentientium magistrorum contubernii nostri collateralium sigilum nostrum contubernale apponi admissimus et concessimus. Actum et datum in civitate Osviecim, feria secunda

post dominicam septugesimae proxima, anno domini millesimo quingentesimo septuagesimo nono; sigillo consulari Vadovicensis corroborata, confirmata et in vigore praesentis articuli a nobis sunt observanda.

Nos igitur Stephanus rex, admissa pro benignitate et clementia nostra regia tali petione, super mentionem facimus supplicatum, quatemus eosdem articulos seu leges praeinsertas omniaque et singula, quae in illis continentur authoritate nostra regia approbamus, quantum itaque iuris publici ratio id permittit, approbamus, ratificamus et confirmamus hisce literis nostris, quae quidem ut suum robur debitum perpetuae firmitatis obtineant, ut ipsi praefati textores secundum leges et articulos eosdem suum artificium promemorato in Wadowice oppido ad instar civitatum et oppidorum regni nostri et praecipue Osvecimensis civitatis, libere se gerant in exercendo suntque eius dignitationis, qua caeteri eius aitificii magistri ac contubernia in regno nostro habentur neque vero in suis iisdem institutis ac legibus et ordine constituto a nobis confirmato in eoque artifitio suo in Wadowice civitate et suburbio ac circum quaque ab illis hominibus, praesertim, qui eiusdem sint artificii, illorum autem contubernio non continerentur, impediantur, vel illud profitendum, quis magistrorum coernat, nisi secundum leges et articulos eosdem approbatus et susceptus fuerit in contubernium. In quorum omnium fidem et testimonium evidentius hisce manu nostra subscribimus et regni sigillo communiri mandavimus. Datum Cracoviae, die decima septima, mensis Februarii, anno domini millesimo quingentesimo octuagesimo tertio, regni nostri anno septimo. Stephanus rex. (L. S.)

Z kopii nieuwierzytelnionych: pierwszej z 17. w., drugiej z drugiej połowy 18. w., pisanej ręką Paszkowskiego pisarza miej. wad.

Część urzędowa

1. Grono nauczycielskie.

1. Doroziński Jan, dyrektor, członek miejscowej rady szkolnej okręgowej.
2. Beer Alfred, profesor, zawiadowca zbiorów rysunkowych, uczył do dnia 22 listopada 1909 rysunków w kl. Ia + b, Va + b, VI, VIIa + b, VIII i asystował przy nauce rysunków w kl. IIIa + b, tygodniowo godzin 20. Od 22 listopada 1909 do końca pierwszego półrocza uczył rysunków w kl. Ia + b, IIa + b, IIIa + b, IVa + b, tygodniowo godzin 16. W ciągu 2 półrocza bawił na urlopie.
3. Cież Józef, nauczyciel, gospodarz klasy VIIa, uczył języka łacińskiego w kl. VIIa, języka greckiego w kl. IVa + b i w kl. VIIa, tygodniowo godzin 17.
4. Fic Piotr, profesor w randze VIII, gospodarz klasy VIIb, uczył języka łacińskiego w kl. Vb i VIIb, języka greckiego w kl. Va, tygodniowo godzin 16.
5. Gawor Henryk, profesor, prefekt Bursy im. Stefana Batorego, zawiadowca biblioteki nauczycielskiej i gabinetu archeologicznego, uczył języka łacińskiego w kl. VIII, języka greckiego w kl. VI i VIII, tygodniowo godzin 15.
6. Gebhardt Jan, nauczyciel, gospodarz klasy Vb, uczył historyi w kl. IIIa, Va + b, geografii w IIIa, tygodniowo godzin 18.
7. Hanke Fryderyk, nauczyciel, uczył języka niemieckiego w kl. Ib, Va + b i VIIa, tygodaiowo godzin 17.
8. Hubert Stanisław, profesor, zawiadowca gabinetu zoologicznego, uczył hist. nat. w kl. Ia + b i kl. VI, fizyki

w kl. IVa + b, propedeutyki fil. w kl. VII a + b i w kl. VIII, tygodniowo godzin 18.

9. Ks. Dr. Karaś Zygmunt, profesor w randze VIII, odznaczony exposit. canonicali, uczył religii w kl. II a, III a, IV a, Va + b, VI, VII a + b i VIII i miewał 2 egzorty, tygodniowo 18 godzin i 2 egzorty.

10. Klima Teofil, profesor, zawiadowca zbiorów do nauki geografii i historyi, gospodarz klasy IVa, uczył historyi w kl. III b, IVa + b, VI i VIII i geografii w III b, tygodniowo godzin 19.

11. Ks. Macheta Władysław, profesor w randze VIII, uczył jęz. polskiego w kl. III a, VI, VII a + b i VIII, tygodniowo godzin 15.

12. Niespodziański Tadeusz, nauczyciel, gospodarz klasy Va, uczył jęz. łacińskiego w kl. Va, VI, jęz. greckiego w kl. VII b, nadto w II. półroczu jęz. łacińskiego w kl. IVa, tygodniowo godzin 22.

13. Pollner Jan, profesor, pomocnik kancelaryjny Dyrektora, zawiadowca gabinetu fizykalnego, gospodarz klasy VIII, uczył matematyki w kl. IVb, Va + b, VIII, fizyki w kl. VIII, kaligrafii w kl. I a + b, tygodniowo godzin 16.

14. Rembacz Stanisław, profesor, gospodarz klasy IVb, uczył języka łacińskiego w klasie II b, IVb, języka greckiego w kl. Vb, tygodniowo godzin 17.

15. Ks. Fijałek Jakób, pomocnik katechety, uczył religii w kl. I a + b, II b, III b i IVb, tygodniowo godzin 10.

16. Ginalski Władysław, zast. naucz. w II. półr. gospodarz kl. I a, uczył historyi w kl. I a + b, II a + b, tygodniowo godzin 19.

17. Gołuszka Ludwik, z. n. w I. półr. gospodarz klasy III a, uczył jęz. łacińskiego w kl. III a i IV a, jęz. greckiego w kl. III a, tygodniowo godzin 17; w II. półr. uczył języka łacińskiego i greckiego w kl. III a, tygodniowo godzin 5.

18. Kamiński Adolf, z. n. gospodarz kl. II b, uczył matematyki w kl. I b, III a + b, jęz. polskiego w kl. I a, języka niemieckiego w k. II a + b, tygodniowo godzin 20.

19. Kaniak Józef, z. n. uczył do 22 listopada 1909 rysunków w kl. II a + b, III a + b, IV a + b, asystował przy nauce rysunków w kl. I a + b, Va + b, VI i VIII; od 22 listopada

1909 do końca I. półr. asystował przy nauce rysunków w kl. I, II, III i IV; w II. półroczu uczył rysunków w całem gimnazyum niższem, tygodniowo godzin 16.

20. Konopek Mieczysław, z. n., gospodarz klasy II a, uczył języka łacińskiego w kl. IIa, jęz. polskiego w klasie IVa + b i Va + b, tygodniowo godzin 18.
21. Lipiński Józef, z. n., gospodarz klasy I b, uczył języka łacińskiego w kl. I b, jęz. polskiego w kl. I b, II a + b, tygodniowo godzin 17.
22. Matus Wojciech, z. n., gospodarz kl. III b, uczył języka łacińskiegó w klasie I a i III b, języka greckiego w kl. III b, tygodniowo godzin 17.
23. Vogel Paweł, z. n. uczył hist. nat. w klasie II a + b, Va + b, matematyki w kl. II a + b, fizyki w kl. III a + b, tygodniowo godzin 20.
24. Zakulski Ludwik, z. n. w I. półr. gospodarz kl. I a, w II. klasie III a, uczył jęz. niemieckiego w kl. I a, III a + b, IVb, tygodniowo godzin 17.
25. Zmora Antoni, z. n., uczył matematyki w kl. I a, IVa, VI, VII a + b, fizyki w kl. VII a + b, tygodniowo godzin 21.

Przez cały rok bawili na urlopie:

26. Lang Maryan, profesor.
27. Matuszewski Stanisław, profesor.
28. Dr. Sajdak Jan, nauczyciel.
29. Dydek Wojciech, zastępca nauczyciela.
30. Kamecki Cypryan, zastępca nauczyciela,

Chaim Reiter, nauczyciel 6 kl. szkoły ludowej, uczył religii mojżeszowej w 6 oddziałach tygodniowo godzin 6.

---

2. Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych.

1. Beer Alfred (j. w.) udzielał w I. półr. geometryi wykreślnej uczniom klas V—VIII. w 2 oddziałach, 4 godzinach tygodniowo.
2. Gebhardt Jan (j. w.) uczył dziejów ojczystych w kl. III a, VII a i VII b, tygodniowo godzin 3.

·3 Kaniak Józef, (j. w.) udzielał w II. półr. nauki rysunków uczniom klas V—VIII. w 2 oddziałach, 4 godz. tygod.
4. Klima Teofil, uczył dziejów ojczystych w kl. III b, IVa i b, VI., tygodniowo godzin 4.
5. Niewidowski Jan, organista przy kościele parafialnym, uczył śpiewu w 2 oddziałach, tygodniowo godzin 4.
6. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół" (nauczyciel Kazimierz Usiekniewicz) udzielało gimnastyki w 8 oddziałach, tygodniowo godzin 16.

---

3. Lektura z języków klasycznych.

a) Język łaciński.

KLASA IIIa. Lektura szkolna: Cornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Aristides, Cimon, Alcibiades, Epaminondas, Pelopidas, Conon i Hannibal.

Lektura domowa: Phocion (2 uczn.) Thrasybulus (1 ucz.) Hamilcar (1 uczeń.

KLASA IIIb. Lektura szkolna: Aristides, Miltiades, Themistocles, Cimon, Alcibiades, Epaminondas, Hannibal.

KLASA IVa. Lektura szkolna: Caes. Com. de bello Gall. I, 1—29, IV, 20—38, VII, 1—20.

Lektura domowa: I, 30—54, (14 uczniów), II (6 uczniów)

KLASA IVb. Lektura szkolna: Caes. Com. de bello Gall. I, 1—30, III, VII, 1—30.

KLASA Va. Lektura szkolna: Livius I, 1—42 i kursorycznie do końca, XXII, 1—20 i również kursorycznie do końca. Ovid. Metam. I, 313—415, II, 1—242, VI, 146—312, VIII, 183—235, VIII, 618—720, XV, 871—879; Fasti: II, 83—118, II, 687—710. Tristia I, 3, IV, 10.

Lektura domowa: Wyjątki z Metamorfoz Ovid. i po 20—30 rozdziałów z pierwszej dekady Liwiusza.

KLASA Vb. Lektura szkolna: Ovid. Metam. I, 89—162; 163—261; 262—312; 313—415; VIII, 618—720; 743—842; 875—878; X, 110—142, XII, 39—145; 575—606. Livius I. Caesar bell. gall. VI, 21—30.

KLASA VI. Lektura szkolna: 1. Sallustius: Bellum Jugurtium. 2. Cicero. Oratio in Catilinum I. 3. Vergilius Eclog I i V. Georgic. Laudes Italiae i Descriptio veris. Aeneis I.

Lektura domowa: 3 mowy Cicerona przeciw Kat. (6 ucz.)

KLASA VIIa. Lektura szkolna: Cic. de imp. Cn. Pompei, Cato M. de senectute, Vergil. Aeneis II—VI.

KLASA VIIb. Lektura szkolna: Cic. de imp. Cn. Pompei, Cato M. de senectute, Vergil. Aeneis VI, VIII, 184—279; 608—731.

KLASA VIII. Lektura szkolna: Hor. Carm. I, 1, 3, 4, 6, 14, 22, 24. 29, 31, 34, 37; II, 3, 6, 7, 10, 13, 14; III, 1, 2, 3, 9, 13, 21, 23, 30; IV, 2. 7, Ep. 2, 7, 9, Sat. I, 1, 9, Epist. I. 7, 10. Taciti Annalium I, 1—15, 72, III 1—7, III, 36—38, III, 65,—66, IV, 1—9, 32—33, 57—59, XVI, 38—45.

b) Język grecki,

KLASA Va. Lektura szkolna: Z Chrestomatyi Ksenofonta (wyd. Fiderera) przeczytano ustępy z Anabasis: 1, 2, 6, 7, 9, 10, 13, 14; z Cyropedyi: 1, 2; z Hom. Iliady I i III.

KLASA Vb. Lektura szkolna: Z Anabasis przeczytano: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11; z Cyropedyi: 1, z Hom. Iliady I i III.

Lektura domowa: Reszta nieczytanych w szkole ustępów z Anabasis, z Cyrop. 2—4, z Hom. Iliady II i IV.

KLASA VI. Lektura szkolna: Homer. Ilias VI. VII, IX, XVI, XXII, XXIII.

Lektura domowa: 4 księgi (1 uczeń) 2 księgi (1 uczeń)

KLASA VIIa. Lektura szkolna: Homer. Od. I, V, VI, VII, VIII (w wyjątkach) I IX, X, (w wyjątkach); Dem. Fil. I; Dem. Ol. I i III.

Lektura domowa: Mowa o pokoju, Homer. Odys. XI. (wszyscy uczniowie).

KLASA VIIb. Lektura szkolna: Homer. Od. I, 1—89, V, VI, IX, XIX. XXIII: Dem. Fil. I; Ol. I i III.

Lektura domowa: Mowa o pokoju (5 uczniów) Dem. Fil. II (3 uczniowie). Po jednej księdze z Odyssei wszyscy uczniowie.

4. Przedmioty nauki nadobowiązkowej.

1. Historya kraju rodzinnego. Nauki tej udzielano w klasie IIIa i b, IVa i b, według podręcznika Rawera; w kl. VI (w 2 półroczu), w kl. VIIa i b i w kl. VIII (1 półrocze) według podręcznika Dr. Anatola Lewickiego, w każdej klasie po 1 godzinie tygodniowo.
2. Geometrya wykreślna (w półroczu). Nauki udzielano według podręcznika Łazarskiego w 2 oddziałach po 2 godziny tygodniowo. O punkcie, prostej, płaszczyźnie i bryłach.
3. Rysunki. Nauki tej udzielano jako przedmiotu względnie obowiązkowego uczniom klas wyższych od 22. listopada 1909 w 2 oddziałach 4 godzinach tygodniowo. Uczniowie szkicowali głowy i krajobrazy z natury.
4. Śpiew: Nauka odbywała się w 2 oddziałach po 2 godziny tygodniowo. W jednym uczono teoryi muzyki lokalnej i śpiewu jednogłosowego, w drugim ćwiczono uczniów w śpiewie chóralnym.
5. Gimnastyka. Uczniowie byli podzieleni na 8 oddziałów, każdy oddział ćwiczyl 2 razy tygodniowo po 1 godzinie. Na każdej lekcyi odbywały się najpierw ćwiczenia wolne w kolumnie na miejscu, bez przyborów lub z przyborami, następnie ćwiczyli się uczniowie na przyrządach.

5. Tematy wypracowań piśmiennych.

W języku polskim.

W klasie Va.

1. Opiszę zjawisko z natury, które zwykło mocno działać na moją wyobraźnię (dom.) 2. Pożegnanie Andromachy z Hektorem (szk.) 3. Uzasadnić słowa Litawora o Grażynie: „Niewiasta z wdzięków a bohater z ducha“ (dom.) 4. Wyjaśnić dlaczego utwór Sz. Szymonowicza p. t. „Pomarlica“ nazywamy sielanką, i podać jej treść (szk.) 5. Osoby, tło miejsca i czasu w I. ks. Pana Tadeusza (dom.) 6. Opisy mieszkań ludzkich w pierwszych 6 księgach Pana Tadeusza (szk.) 7. Żywioł kraj-

obrazowy w Panu Tadeuszu (dom.) 8. Znaczenie gór (dom.) 9. Charakterystyka Stanisława Augusta (według W. Kalinki) (szk.) 10. Myśl wiersza Asnyka p. n. „Słonko“ (szk.) 11. Podanie ludowe o dwu siostrach według „Malin“ Al. Chodźki (szk.) 12. Objaśnić przysłowie: „Jak sobie pościelesz, tak się wyśpisz“ (z dyspozycyą) (dom.)

W klasie Vb.

1. Wspomnienia z wakacyi (dom.) 2. Jak się objawiła tęsknota za ojczyzną u Latarnika? (według noweli Sienkiewicza) (szk.) 3. Jakie były pobudki działania Litawora, a jakie Grażyny? (dom.) 4. Treść „Wiesława“ Brodzińskiego (szk.) 5. Opis i znaczenie uczty z I. ks. Pana Tadeusza (dom.) 6. Opisy ogrodów w pierwszych 3 księgach Pana Tadeusza (szk.) 7. Żywioł osobisty w Panu Tadeuszu (dom.) 8. Sen i śmierć (porównanie) (dom.) 9. Karol Szajnocha (według B. Kalickiego) (szk.) 10. Marzenia Bohdana Zaleskiego o Ukrainie w wierszu „Dumka“ (szk.) 11. Tok myśli w satyrze Krasickiego „Marnotrawstwo“ (szk.) 12. Korzyści z podróży odbywanych pieszo (dom.)

W klasie VI.

1. Terro nocentius aurum (dom.) 2. Znaczenie Jana Długosza w historyografii polskiej (szk.) 3. Jakie cnoty zaleca a jakie wady karci Rej w pismach swoich? (dom.) 4. Ideał dworzanina w pojęciu Górnickiego. (szk.) 5. Jakich zmian w ustroju Rzeczypospolitej domagają się nasi pisarze polityczni w. XVI.? (dóm.) 6. Przebieg obrad w senacie trojańskim w sprawie wydania Heleny (według Odprawy posł. gr. — szk.) 7. Pisarze w. XVI. są zarazem obywatelami (wyjaśnić i uzasadnić — dom.) 8. Charakterystyka kolegi (dom.) 9. Niedola Polski w czasie potopu szwedzkiego (według „Lamentu“ Starow. — szkol.) 10. Powstanie i rozwój miast w wiekach średnich (dom.) 11. Rehabilitacya Jacka Soplicy w „Panu Tadeuszu“ Mick., a Kmicica w „Potopie“ Sienk. (szk.) 12. Znaczenie Konarskiego w literaturze i dziejach Polski (szk.)

W klasie VIIa.

1. Stanowisko Krasickiego w obec dwóch prądów obyczajowych ścierających się w Polsce w. XVIII.: sarmatyzmu: francu-

szczyzny (dom.) 2. Pierwiastek patryotyczny w poezyi polskiej w. XIII. (szk.) 3. Wykazać w „Powrocie posła“ Niemc. i w „Barbarze Radziwiłłównie“ Felin. znamiona dramatu pseudoklasycznego (dom.) 4. Grażyna a córka Tuhana w Świtezi Mick. (szk.) 5. Rozwinąć i uzasadnić myśl zawartą w „Odzie do młodości“ Mick.: „I ten szczęśliwy, kto padł wśród zawodu, jeżeli poległem ciałem dał innym szczebel do sławy grodu“ (dom.) 6. Zwiedzić i opisać jakiś warstat rzemieślniczy i wyrazić o nim swe uwagi (dom.) 7. O ile „Dziady“ Mick. są odźwierciedleniem duszy poety? (szk.) 8. Opisy przyrody w „Panu Tadeuszu“ Mick. a w „Maryi“ Malcz. (dom.) 9. Główne znamiona komedyi Fredry (szk.) 10. Jak siebie samego charakteryzuje Słowacki w „Godzinie myśli“?.

W klasie VIIb.

1. Stan umysłowy Polski w XIII. w. (według satyry Narusz.: „Chudy literat (dom.) 2. Tok myśli w „Żalach Sarmaty“ Karp. (szk.) 3. Zapatrywania Morawskiego a Brodzińskiego na istotę klasycyzmu i romantyzmu (dom.) 4. Charakterystyka Aldony w „Konradzie Wallenrodzie“ Mick. (szk.) 5. Rozwinąć i uzasadnić myśl w dwuwierszu Zaleskiego: „Mąż, po którym na ziemi tu ślad ma pozostać, od najrańszych lat bierze duchową już postać“ (dom.) 6. Wystawa sklepowa (opis wystawy i uwagi o niej) (dom). 7. Związek między pojedynczemi częściami „Dziadów“ Mick. (szk.) 8. Stosunek szlachty do magnatów w „Panu Tadeuszu“ Mick. a w „Maryi“ Malcz. (dom.) 9. Zasługi Fredry dla komedyi polskiej (szk.) 10. Wpływ „Maryi“ Malczewskiego w „Janie Bieleckim“ Słow. (szk.)

W klasie VIII.

1. Co nas wiąże z ojczyzną i rodzi w nas uczucie miłości ojczyzny? (dom.) 2. Analogie między postaciami kobiecemi w „Balladynie“ i Lilli Wenedzie“ Słow. (szk.) 3. Podobieństwa i różnice w poglądach Mickiewicza, Krasińskiego i Kajsiewicza na upadek Polski (dom.) 4. Ideał człowieka u Korzeniowskiego (szk.) 5. Sekularyzacya Prus i jej znaczenie (dom.) 6. Do wyboru a) Przyczyny rozwoju powieści polskiej po r. 1831, idee przewodnie i znaczenie jej dla społeczeństwa ówczesnego; b) Czy

o ile prawdziwą myśl zawiera zdanie: wiedza to potęga? (szkol. 2 godz.) 7. Tragedya starożytna a nowożytna (dom.) 8. do wyboru: a) Heroizm w poezyi polskiej, b) objaśnić i uzasadnić myśl w zdaniu Słow.: Póki jesteśmy młodzi, wszystko jest przed nami" (szkol. — 2 g.)

W języku niemieckim.

W klasie Va.

1. Die Kolonisationtätigkeit der Phoenizier. Nach der Schullektüre) (dom.) 2. Eine Übersetzung aus dem Polnischen. (Die Belagerung von Syrakus.) (szk.) 3. Der Herbst. (Schilderung) (dom.) 4. Entdeckung der Mörder des Ibykus. (Nach Schillers „die Kraniche des Ibykus" (szk.) 5. Einladung eines Schülers zu Weihnachten. (Brief). (dom.) 6. Der Nutzen des Waldes. (Nach gegebener Disposition). (szk.) 7. Eine Übersetzung aus dem Polnischen. (Xerxes's Zug nach Griechenland). 8. Die Schlacht bei Salamis. (Nach der Schullektüre). (szk.) 9. Der Nutzen des Salzes. (Nach gegebener Disposition). dom.) 10. Die Wahl Xenophonts zum Feldherrn. (Nach der Anabasis). (szkol.) 11. Das Osterfest. (Brief) (dom.) 12. Die Beschreibung der Stadt Wadowice. (Nach gegebener Disposition). (szk.) 13. Die Sünderglocke. (Nach Müllers „Der Glockenguss zu Breslau). (dom.) 14. Auf welche Weise erreichte Marius das erste Konsulat. (Nach der Geschichte). (szk.)

W klasie Vb.

1. Altägyptische Kultur. Nach der Schullektüre) dom.) 2. Eine Übersetzung aus dem Polnischen. (szk.) 3. Der Nutzen des Wassers (Nach gegebener Disposition (dom.) 4. Bestandteile des griechieschen Theaters. (Nach Schillers „die Kranische des Ibykus" (szk.) 5. Der Allerseelentag. (Brief) (dom.) 6. Der Winter (Eine Schilderung) (szk.) 7. Eiue Übersetzung aus dem Polnischen (szk.) 8. Die Schlacht bei Marathon (Nach der Schullektüre) (szk.) 9. Die Steinkohle. (Nach dem mineralogischen Unterrichte) (dom.) 10. Die Bürgschaft (Inhaltsangabe) (szk.) 11. Wie wurde ein vornehmer Athener erzogen? (Nach der Schullektüre) (dom.) 12. Der Kampf der Horatier und Ku-

ratier. (Nach Livius) (szk.) 13. Das Pfingstfest. (Brief) (dom.) 14. Die Bedeutung Karthagos im Altertum. (Nach der Schullektüre) (szk.)

W klasie VI.

1. Reineke vor Gericht. (szk.) 2. Karthagos weltgeschichtliche Bedeutung. (dom.) 3. Dornröschen. (Nacherzählung). (szk.) 4. Ströme sind Kulturadern der Erde. (dom.) 5. Roland Schildträger. Nacherzählung. (szk.) 6. Die Oberammergauer Passionspiele. (dom.) 7. Rolands Tod. (szk.) 8. Quo vadis Domine". Darstellung der Legende. (szk.) 9. Die Einwirkung der arabischen Kultur auf Europa. (dom.) 10. Oberon. Inhaltsangabe. (szk.) 11. Weihnachten und Ostern. Ein Vergleich. (dom.) 12. Die Sage von Lohengrin. (szk.) 13. Meine angenehmste Beschäftigung. (dom.) 14. Das Glück von Edenhall. (szk.)

W klasie VIIa.

1. Wodurch erregt Siegfrieds Tod unser besonderes Mitleid? (dom.) 2. Das menschliche Leben ein Kampf. (szk.) 3. Odysseus bei der Nymphe Kalipso. (Nach der griechischen Schullektüre. (dom.) 4. Just und Paul Werner in Lessings „Minna von Barnhelm". (szk.) 5. Gedankengang in der Ode: „Das Göttliche". (szk.) 6. Gesamtbilder in Bürgers „Lenore". (szk.) 7. Warum haben Schillers „Räuber" auf die Zeitgenossen so mächtig gewirkt". (dom.) 8. Schillers nationale und erziehliche Bedeutung. (szk.) 9. Meer und Wüste. (Vergleich.) (dom. 10. Gedankengang in Goethes Gedichte „An den Mond". (szk.)

W klasie VIIb.

1. Die Entstehung des Nibelungenliedes. (szk.) 2. Die Bedeutung der Buchdruckerkunst. (dom.) 3, Die Götter Griechenlands. (szk.) 4. Die Vorfabel von Lessings Minna von Barnhelm. (dom.) 5. Wie entstand das Drama in Deutschland. (szk.) 6. Goethe in Weimar. (szk.) 7. Die Bühne zu Zeiten Shakespeares und heute. (dom.) 8. Lenore. Darstellung der Volkssage nach Bürgers Ballade (szk.) 9. Wie ist die Idee der Freiheit in Schillers Räubern aufzufassen? (dom.) 10. Die Parabel von den drei Ringen nach Lessings Nathan dem Weisen. (szk.)

W klasie VIII.

1. Die Sage von Orest und Iphigenie. (szk.) 2. Tamdiu discendum est, quamdiu vivas. (dom.) 3. „Zueignung“. v. Goethe. Gedankeugang. (szk.) 4. Die Macht der Warheit. Seelengemälde auf Grund Goethes Iphigenie auf Tauris. (dom.) 5. Die Kulturentwicklung der Menschcheit, auf Grund von Schillers Spaziergang. (szk.) Die Glocke, eine treue Begleiterin des Menschen von der Wiege bis zum Grabe. (szk.) 7. Was verstehen wir unter Bildung? (dom.) 8. Der Begriff des Romantischen in der deutschen Literaturgeschichte. (szk.) 9. Faust in der Sage und bei Goethe. (dom.)

Tematy piśmiennego egzaminu dojrzałości.

1. Z języka polskiego: (do wyboru)

1. O ile stan Rzeczypospolitej polskiej odzwierciedlił się w literaturze w. XVI — XVIII. (włącznie)?

2. Jakie wybitne znamiona charakteru wyróżniały Greków od Rzymian w życiu publicznem i literaturze?

3. Jakie usługi oddaje człowiekowi para i elektryczność?

Z języka łacińskiego: Przetłómaczyć na język polski Ciceronis Actionis secundae in C. Verrem lib. V. cap. 45.

Z języka greckiego: Przetłómaczyć na język polski Hom. Il. XXIV, 518—551.

6. Zbiory naukowe.

I. Biblioteka nauczycielska.

liczyła z końcem roku szkolnego 4068 dzieł w 8770 tomach.

Pism peryodycznych miało gimnazyum 23: 1. Biblioteka warszawska; 2. Eos; 3. Kosmos; 4. Książka; 2. Kwartalnik historyczny; 6. Lud; 7. Pamiętnik literacki; 8. Przegląd filozoficznny; 9. Przegląd polski; 10. Poradnik językowy; 11. Przewodnik bibliograficzny; 12. Rodzina i szkoła; 13. Światowid; 14. Wszechświat; 15. Archiv für systematische Philosophie; 16. Lehr-

proben und Lehrgänge; 17. Vierteljahrschrift für körperliche Erziehung; 18. Neue Jahrbücher für Alterthum; 19. Pettermanns Mitteilungen; 20. Zeitschrift für österreichische Gymnasien; 21. Zeitschrift für Zeichen — und Kunstunterricht; 22. Przewodnik naukowy i literacki (bezpłatny dodatek do Gazety lwowskiej); 23. Monatschrift für höhere Schulen.

W bieżącym roku szkolnym zakupiono następujące dzieła:

Suppantschitsch, mathematisches Unterrichtswerk, 14 tomów w 2 egz.; Baumeister: Handbuch der Erziehungs- und Unterrichtslehre, I, 1, 2, II, 1, 2, III, a, b; Nussbaum: Idea ewolucyi w biologii; Gaudig: Didaktische Praeludien, Didaktische Ketzereien; Barolin; der Schulstaat; Sven Hedin: Transhimalaya (2); Schackleton: 21 Meilen vom Südpol (3); Weimer; Der Weg zum Herzen des Schülers; Foerster: 1) Schule und Charakter, 2) Jugendlehre, 3) Sexualethik und Sexualpädagogik; Matthias: Wie erziehen wir unseren Sohn Benjamin, 2) Wie werden wir Kinder des Glücks. Brugmann: Kurze vergleichende Grammatik der indogerm. Sprachen; Ziller- Just: Allgemeine Pädagogik; Schiller: Handbuch der praktischen Pädagogik; Kreutzer: Ausgewählte Briefe des jüngeren Plinius; Vogel- Weinhold: Curtii Rufi historiarum Alexandri Magni 3 Aufl. (2 tomy); Siefert- Blass: Plutarchs ausgewählte Biographien, I—IV; Bohme-Widmann: Thukidides (9); Rein: Encyklopädisches Handbuch der Pädagogik. (9); Morawski: Elektra; Edyp król; Lagerpusch: Grundriss der Philosophie (2); Pawlikowski: Mistyka Słowackiego; Twardowski: Filozofia średniowieczna; Księga pamiątkowa półwiek. jubil. gimnazyum im. Franciszka Józefa I. we Lwowie; Chłędowski: Dwór w Ferrarze i Rzym, ludzie z odrodzenia; E. von Seydlitz: Handbuch der Geographie.

Nadto kontyn uje się zakupno: 1. Roschera mitologii; 2. Encyklopedyi powszechnej, 3. Encyklopedyi wychowawczej, 4. Estreichera, bibliografia polska; 5. Karłowicza- Kryńskiego; Słownik języka polskiego; 5. Die österr. ung. Monarchie in Wort u. Bild.

Otrzymano w darze:

1. Wydawnictwa Akademii Umiejętności w Krakowie, 2. Sitzungsberichte der math. naturwiss. Classe, Ak. Um. we Wiedniu; Jahrbuch der Export- Akademie; 4. Sprawozdania innych

gimnazyów (drogą zamiany); 5) Sobieski: Polska a Hugonoci po nocy św. Bartłomieja; 6. Szydelski: Konstanty Zieliński, arcybiskup lwowski; 7. Łucki: K. Brodzińskiego nieznane poezye (z rękopisów); 8. Chrzanowski: Biernata z Lublina Ezop.

2. Biblioteka uczniów:

A) Dział polski zawiera 1009 dzieł w 1318 tomach.

W roku bieżącym zakupiono dzieła następujące:

Sto lat myśli polskiej t. V.: Pisma Słowackiego 6 t.; Epos Babilońskie, Indyjskie, Egipskie; Krasiński: Przedświt; Garczyński: Wybór poezyi; Wasilewski: Wybór poezyi; Nowela polska t. III; Krasicki: Przypadki Doświadczyńskiego; Kraszewski: Powrót do gniazda; Korzeniowski: Spekulant, Kollokacya; Brodziński: O klasyczności i romantyczności; Niemcewicz: Śpiewy historyczne; Reymont: Komedyantka, Fermenty. Chłopi cz. IV.; Konopnicka: Z r. 1835., Pan Balcer w Brazylii; Orzeszkowa: O rycerzu miłującym, Nad Niemnem; Weyssenhoff: Dni polityczne; Staff: Igrzysko; Prus: Placówka; Witkiewicz: Z Tatr, Na przełęczy; Łoziński: Życie polskie w dawnych wiekach; Molière: Don Juan; Gubrynowicz: Romans w Polsce; Zakrzewski: Zagadnienia historyczne; Gawroński: Studya i szkice historyczne, Pamiętniki Domejki; Urbański: O postępach w astronomii; Ernst: O przyrodzie planet; Dyakowski: Z naszej przyrody; Gustawicz-Wyrobek. Z wszechświata; Przyborowski: Przyczyny upadku Polski; Ks. Sczepański: Na Synaju; Ks. Czermiński: Wyprawa na Patmos Efez i Kretę, Na lewantyńskich i szwedzkich wybrzeżach; Ostaszewski- Barański: Z nad Drawy, Sawy i Soczy; Bukowiecka: Jak Piastowie budowali Polskę; Gąsiorowski: Było to pod Somosierra; Wisława, Mali Samarytanie; Zaleska: Przygody młodego podróżnika w Tatrach; Rydel: Pan Twardowski; Przyborowski: Pod Stoczkiem, Olszynka Grochowska; Copée: Dobre cierpienie; Weyssenhoff: Sprawa Dołęgi; Żeromski: Opowiadania; Mickiewicz: Nieznane pisma; Junosza: Syzyf; Teresa Jadwiga: Z czasów Jadwigi i Jagiełły; Kutrzeba: Historya ustroju Polski.

Udział uczniów i ruch książek w r. 1909/1910:

Klasa	Liczba książek wypożyczonych	Liczba uczniów wypożyczających
III. a	616	37
III. b	451	29
IV. a	312	30
IV. b	399	30
V. a	176	25
V. b	407	24
VI.	538	37
VII. a	440	25
VII. b	571	27
VIII.	620	34
Razem	4540	298

b) Dział niemiecki.

obejmuje 340 dzieł w 427 tomach.

W bieżącym roku szkolnym zakupiono:

G. Schwab: Die schönsten Sagen des klassischen Altertums (3). W. Hauff: Märchen. F. Hoffmann: Frisch gewagt ist halb gewonnen, Dem Gerechten wird Gutes vergolten, Fürchte Gott, tue recht und scheue niemand. Wen Gott lieb hat, den züchtigt er. Die Rache ist mein, ich will vergelten. Segen des Wohltuns. Nichts ist so fein gesponnen, der Herr bringt's an die Sonnen. Kindesliebe. Cooper: Der Bienenjäger. Das Blockhaus. Andersen: Märchen (2 tomy). Grimm: Kinder- und Hausmärchen. Nansens Reise nach dem Nordpol. K. May: Durch die Wüste. Durchs wilde Kurdistan. Am stillen Ocean. Winneton (3 tomy). Theodor Storm: Immensee, H. Sudermann: Geschwister. L. Thoma: Lausbubengeschichten.

Drogą darowizny otrzymano:

Goethe: Iphigenie auf Tauris (2 egz.) Herder: Der Cid. A. Steingruber: Der Herzenkaiser. Unser Kaiser H. Sudermann: Johannes. Leben und Taten dcs sinnreichen Junker Don Quixote.

Ruch w bibliotece niemieckiej:

Klasa:	Liczba ucz. wypożycz.	Liczba książek wypożyczon.
III. a	12	48
III. b	15	65
IV. a	24	92
IV. b	21	97
V. a	20	63
V. b	22	58
VI.	29	91
VII. a	15	47
VII. b	21	92
VIII.	22	59
Razem	201	712

3. Do nauki geografii i historyi powszechnej

posiada zakład obecnie:

albumów i obrazów 48
map 178
atlasów 20
globusów 4

W bieżącym roku zakupiono z subwencyi zwyczajnej 7 obrazów, 1 mapę i zbiór produktów Austryi do nauki geografii.

4. Gabinet historyi naturalnej.

Posiada w dziale mineralogicznym okazów . . . . . 923.
„ botanicznym . . . . 140.
„ zoologicznym . . . . 330.

W tym roku zakupiono: 1. Wiewiórka z nastrzykanemi naczyniami krwionośnemi i układem limfatycznym, 2. Okazy zwierząt do ilustracyi zjawiska „mimicry".

5. Gabinet fizykalny

posiada przyrządów 421.

W tym roku zakupiono uniwersalny aparat Strouhalowa do nauki mechaniki.

6. Do nauki rysunków

posiada zakład obecnie modelów gipsowych 31
„ drewnianych 50
„ szklanych 25
„ majolikowych 10
„ naturalnych 72
dawnych wzorów gipsowych rysunkowych 163
ptaków 13
imitacyi grzybów 12
naczyń glinianych 18
modeli metalowych 7
draperyi 4
chusteczek różnokolorowych . 4

W bieżącym roku szkolnym zakupiono Prof. J. Kirschnera: Die Künstliche Vereinfachung der Natur im Bilde.

7. Inwentarz gabinetu archeologicznego

obejmuje 54 numerów.

W bieżącym roku szkolnym zakupiono: Klein: griechische Kunst, 3 tomy.

8. Biblioteka książek szkolnych

dla ubogich uczniów

otrzymała w bieżącym roku szkolnym książek za 48·20 koron.

7. Kronika zakładu.

I. Zmiany w gronie nauczycielskiem.

1. C. k. Rada szk. kr. przyznała trzeci dodatek pięcioletni od 1. VI. 1909 dyr. Janowi Dorozińskiemu (reskr. z d. 10. VIII. 1909 l. 34797.) i prof. Stanisławowi Rembaczowi od 1. I. 1910 (reskr. z d. 7. I. 1910 l. 70259); prof. Piotrowi Ficowi czwarty dodatek pięcioletni od 1. VI. 1909 (reskr. z dnia 25. XI. 1909 l. 63019); prof. Janowi Pollnerowi pierwszy dodatek pięcioletni od 1. VI. 1910 (reskr. z d. 1. VI. 1910 l. 27084).

2. C. k. Rada szk. kr. zatwierdziła w zawodzie nauczycielskiem Alfreda Beera (reskr. 4. III. 1910 l. 8345), Maryana Langa (reskr. z d. 19. XII. 1909 l. 70028), Stanisława Matuszewskiego (reskr. z dnia 9. II. 1910 l. 7079) i nadała im tytuł c. k. profesorów.

3. Rzeczywisty nauczyciel Antoni Strzelecki otrzymał posadę nauczycielską w c. k. gimnazyum w Jarosławiu (reskryp. z dnia 5. VIII. 1909 l. 34439), rzeczywisty nauczyciel Władysław Wolny w c. k. gimnazyum w Mielcu (reskr. z dn. 5. VIII. 1909 l. 25962), profesor Jakób Zachemski w c. k. gimnazyum św. Anny w Krakowie (reskr. z d. 5. VIII. 1909 l. 25962).

4. C. k. Rada szk. kraj. nadała posady rzeczywistych nauczycieli tutejszym zastępcom nauczycieli: Maksowi Bienenstockowi w c. k. gimnazyum w Stryju, Ludwikowi Czechowi w c. k. gimnazyum w Nowym Targu, Mendlowi Parnesowi w c. k. gimnazyum II. z językiem polskim wykładowym w Przemyślu (reskr. z d. 5. VIII. 1909 l. 25962).

5. C. k. Rada szk. kr. przeniosła z tutejszego zakładu zastępców nauczycieli w tym samym charakterze: Maryana Wiśniewskiego do c. k. gimnazyum w Samborze (reskr. z d. 14. IX. 1909 l. 43978), Tadeusza Kremera do c. k. gimnazyum w Samborze (reskr. z d. 15. IX. 1909 l. 50324), Józefa Krudowskiego do c. k. gimnazyum II. w Nowym Sączu (reskr. z d. 27. I. 1910 l. 4912.

6. C. k. Rada szkolna kraj. nadała posady rzeczywistych nauczycieli w tutejszym zakładzie zastępcy nauczyciela w c. k. gimnazym w Bochni, Józefowi Cieżowi (reskr. z d. 10. VIII. 1909 l. 31167, zastępcy nauczyciela w c. k. gimnazyum w Mielcu, Fryderykowi Hankemu (reskr. 5. VIII. 1909 l. 25962), zastępcy nauczyciela w c. k. gimnazyum św. Anny w Krakowie dr. Janowi Sajdakowi reskr. z dn. 10. VIII. 1909 l. 34066).

7. C. k. Rada szk. kraj. przeniosła zastępców nauczycieli w tym samym charakterze do tutejszego zakładu Ludwika Gołuszkę z c. k. gimnazyum I. z Tarnowa (reskr. z dnia 28. VIII. 1909 l. 39442), Cypryana Kameckiego z c. k. gimnazyum III. w Krakowie (reskr. z d. 9. IX. 1909 l. 49956), Antoniego Zmorę z c. k. gimnazyum IV. w Krakowie (reskr. z d. 9. IX. 1909 l. 49955).

8. C. k. Rada szk. kraj. zamianowała zastępcami nauczycieli w tutejszym zakładzie kandydatów stanu nauczycielskiego: Władysława Ginalskiego (reskr. z dnia 29. IX. 1909 l. 24544),

Józefa Lipińskiego (reskr. z d. 14. IX. 1909 l. 43978), Ludwika Zakulskiego od 1 października 1909 r. (reskr. z d. 14. IX. 1909 l. 29210).

9. C. k. Rada szkolna kraj. uwolniła od obowiązków nauczycielskich w tutejszym zakładzie z dniem 31 sierpnia 1909 r. zastępców nauczycieli: Stanisława Chojeckiego (reskr. z d. 30. VIII. 1909 l. 40528), Józefa Pełeńskiego (reskr. z d. 11. VIII. 1909 l. 42789), Tadeusza Rybakiewicza (reskr. z dnia 9. VIII. 1909 l. 39287).

10. C. k. Rada szk. kraj. udzieliła urlopu na przeciąg II. półrocza r. szk. 1909/10 prof. Alfredowi Beerowi (reskr. z d. 12. II. 1910 l. 7241), bezpłatnego urlopu na r. szk. 1909/10 prof. Maryanowi Langowi, (reskr. z d. 31. VII. 1909 l. 35260), bezpłatnego urlopu prof. Stanisławowi Matuszewskiemu na rok szkoł. 1909/10 (reskr. z d. 9. VIII. 1909 l. 40697) i na r. szk. 1910/11, (reskr. z d. 11. III. 1910 l. 9631).

11. C. k. Rada szkolna kraj. udzieliła urlopu zastępcom nauczyciela: Wojciechowi Dydkowi na I. półrocze r. szk. 1909/10 (reskr. z d. 23. IX. 1909 l. 46556), przedłużyła go do 30 kwietnia 1910 (reskr. z d. 28. I. 1910 l. 4167) a następnie do końca r. szk. 1909/10 (reskr. z d. 14. V. 1910 l. 26370), Cypryanowi Kameckiemu bezpłatnego urlopu na I. półrocze 1909/10 (reskr. z d. 31. X. 1909 l. 53949), na drugie półrocze (reskr. z d. 9. II. 1910 l. 4772). Józefowi Krudowskiemu od 1 września do 31 października 1909 (reskr. z d. 23, IX. 1909 l. 46576), przedłużyła zaś go do końca I. półrocza 1909/10 (reskr. z dnia 27. XI. 1909 . 63709.

12. C. k. Rada szk. kr. udzieliła zmniejszenia obowiązkowej liczby godzin do połowy na II. półrocze roku szk. 1909/10 zastępcy nauczyciela Ludwikowi Gołuszce. (Reskr. z d. 23. XII. 1909 l. 71473).

II.

Rok szkolny 1909/10 rozpoczął się dnia 3 września 1909 r. uroczystem nabożeństwem.

Egzamin wstępny uczniów wpisanych do kl. I. odbył się dnia 30. czerwca i dnia 1. września.

Dnia 9. września i dnia 19. listopada odprawiono żałobne

nabożeństwo za spokój duszy ś. p. Cesarzowej Elżbiety, zaś dnia 28. czerwca za spokój duszy ś. p. Cesarza Ferdynanda.

Dnia 4. października obchodził zakład uroczyście imieniny Najjaśniejszego Pana.

Dnia 5. listopada odbył się w pięknie przystrojonej sali Sokoła uroczysty wieczorek ku uczczeniu setnej rocznicy urodzin nieśmiertelnego wieszcza Juliusza Słowackiego, staraniem zaś Czytelni dla uczniów odbył się dnia 3. maja poranek ku uczczeniu rocznicy konstytucyi trzeciego maja.

W dniach od 22—26 listopada i od 2—3 grudnia 1909 odbył lustracyę zakładu W. P. Dr. Karol Opuszyński, c. k. Krajowy Inspektor szkolny.

Piśmienny egzamin dojrzałości odbył się w dniach od 18—20 maja, ustny zaś pod przewodnictwem dyrektora c. k. gimnazyum w Gorlicach W. Pana Dra Wincentego Szczepańskiego w dniach od 6—10 czerwca.

Do spowiedzi i komunii św. przystępowała młodzież 3 razy i odprawiła trzydniowe rekolekcye.

Dnia 13. czerwca 1910 miał zakład zaszczyt powitać w murach swoich Najprzewielebniejszego Ks. Biskupa krakowskiego Anatola Nowaka, który przy sposobności kanonicznej wizytacyi dekanatu wadowickiego udzielił uczniom gimnazyalnym św. sakramentu bierzmowania i raczył odwiedzić gimnazyum. Po przedstawieniu grona nauczycieli w kancelaryi dyrektora udał się Ks. Biskup do pięknie przystrojonej sali na II piętrze, gdzie licznie zgromadzona młodzież przyjęła Go hymnem „Ecce sacerdos magnus“. Po powitaniu przez dyrektora i przemówieniu jednego z uczniów przemówił Ks. Biskup w pięknych i gorących słowach do młodzieży, zachęcając ją do pracy nad umysłowem i religijnem wykształceniem i pełnienia obowiązków dla dobra Kościoła i Ojczyzny i udzielił zgromadzonym nauczycielom i uczniom swego błogosławieństwa. Po produkcyach chóru i orkiestry gimnazyalnej, którym się Czcigodny i Dostojny Gość łaskawie przysłuchiwał zachęcając uczniów, aby uprawiała śpiew i muzykę, ponieważ one odwodzą od złego i uszlachetniają serce, pożegnał Najprzewielebniejszy Ks. Biskup zakład żegnany z rozrzewnieniem przez nauczycieli i młodzież gimnazyalną.

Rok szkolny zakończono dnia 30. czerwca 1910 uroczystem nabożeństwem i rozdaniem świadectw.

†

W tym roku szkolnym zapisuje zakład z prawdziwym smutkiem stratę ucznia kl. VI.

MIESZCZAKA JÓZEFA,

zmarłego dnia 25. kwietnia 1910.

8. Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych.

1. Na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwa W. i O. z dn. 22 czerwca 1909 l. 18774 przystąpiła dyrekcya do związku c. k. pocztowych kas oszczędności i od 1. września 1909 składają uczniowie opłaty szkolne czekami za pośrednictwem kasy pocztowej.

2. W myśl reskryptu P. Ministra W. i O. z dnia 23 sierpnia 1909 l. 27271 mogą uczniowie klasy V. mimo noty „dostateczny“ z mineralogii na wniosek nauczyciela historyi naturalnej i na podstawie uchwały nauczycieli uczących w tej klasie uzyskać stopień „chlubnie uzdolniony“, o ile będą spełnione inne warunki potrzebne do uzyskania tego stopnia.

3. Pan Minister W. i O. reskryptem z dnia 27 października 1909 l. 42061 zezwolił na wniosek c. k. Rady szk. krajowej, aby naukę rysunków, które dotąd były przedmiotem obowiązkowym we wszystkich klasach tutejszego zakładu, w roku szk. 1909/10 zmieniono na próbę w klasach wyższych na przedmiot względnie obowiązkowy.

4. C. k. Rada szkolna krajowa na podstawie przyzwolenia, udzielonego reskryptem P. Ministerstwa Wyznań i Oświaty z dn. 6. lipca 1909 l. 24587 wprowadza rozporządeniem z dnia 2. sierpnia 1909 l. 4424 nowy plan nauki. Nowy plan nauki wszedł

w życie z początkiem roku szk. 1909/10 w niższem gimnazyum i w klasie V.; w dalszych latach będzie wprowadzany do klas następnych, tak, że począwszy od r. szk. 1912/13 nauka we wszystkich klasach będzie się już odbywała podług nowego planu. Ograniczenia w praktycznem zastosowaniu były na razie konieczne tylko co do matematyki i fizyki.

W matematyce wprowadzono nowy plan zrazu tylko w czterech niższych klasach, przyczem materyał uległ odpowiedniemu uzupełnieniu ze względu na poprzednią naukę.

W fizyce zastosowano w r. szk. 1809/10 jeszcze plan dotychczasowy.

W zakresie języka polskiego jako wykładowego, tudzież w zakresie języka niemieckiego nie zaszła żadna zmiana.

Naukę historyi wprowadzono w r. szk. 1909/10 podług nowego planu tylko w klasie I., II. i III., zaś następnie wprowadzi się ją stopniowo w dalszych klasach w ten sposób, że w roku szk. 1913/14 nauka tego przedmiotu odbywać się będzie już we wszystkich klasach według nowego planu. Historya ojczysta była przedmiotem nadobowiązkowym w r. szk. 1909/10 w klasie III., będzie nim w r. szk. 1910/11 w klasie III. i IV., w roku 1911/12 w klasie IV., w wymiarze jednej godziny tygodniowo.

---

9. Sprawy fizycznego rozwoju młodzieży.

1. Dyrekcya Zakładu dbała w pierwszej linii o to, by jak największa ilość uczniów korzystała z nauki gimnastyki, udzielanej jak w latach poprzednich w sali Tow. gimn. Sokół, przez nauczyciela Towarzystwa p. Kazimierza Usiekniewicza. Nauka odbywała się w 8-miu oddziałach, 14 godzin tygodniowo. Na gimnastykę uczęszczało 253 uczniów zakładu.

2. Uczniowie gromadzili się tak w jesieni jak i na wiosnę podczas pogody na miejskich błoniach, gdzie oddawali się różnym grom i zabawom między 3 a 7 godziną wieczorem. Największy popyt miała gra w piłkę nożną. Ruch sportowy koncentrował się w powstałem w bieżącym roku szkolnym za inicyatywą prof. Józefa Lipińskiego „Kole sportowem uczniów gimnazyalnych“, które

mimo skąpych środków zaczęło się bardzo pomyślnie rozwijać.

3. Z początkiem zimy wynajęła Dyrekcya z funduszu zabawowego staw za cmentarzem dla ślizgawki. Wstęp dla uczniów był bezpłatny. Zbyt łagodna zima nie dozwalała jednak korzystać ze ślizgawki z większym dla zdrowia i rozwoju uczniów pożytkiem.

4. Natomiast stosunkowo dość dużo było dni w czasie zimy, w których uczniowie używali sportu saneczkowego.

5. Piękna pogoda tak na początku roku szkolnego we wrześniu i październiku jak i począwszy od połowy maja b. r. dała uczniom sposobność do korzystania w całej pełni z wybornej kąpieli rzecznej w Skawie.

6. Pod przewodnictwem gospodarzy klas i innych nauczycieli odbywali uczniowie przechadzki i wycieczki, w bliższe i dalsze okolice Wadowic. Wszystkich wycieczek zrobiono w ciągu roku szkolnego 34.

---

10. Sprawozdanie „Koła sportowego".

Z początkiem listopada b. r. szkolnego założone zostało „Koło sportowe uczniów gimn. w Wadowicach". Inicyatorowie Koła (uczniowie klas wyższych) postawili sobie za zadanie zgrupować jaknajwiększą ilość młodzieży dla uprawiania na wzór igrzysk olimpijskich tanich sportów, aby tym sposobem podnieść zdrowie fizyczne i duchowe, a także odciągnąć temsamem od wszystkiego, coby zdrowiu młodzieży szkodzić mogło. Ułożono statut i wybrano z grona uczniów wydział, który miał stać na straży interesów Koła i nimi kierować. Popierane przez W. P. Dyrektora zakładu, Grono P. P. Profesorów i ofiarną P. T. Publiczność, stanęło Koło na znacznej wyżynie rozwoju. — Koło dzieliło się na poszczególne działy, które w miarę okoliczności rozwijały się coraz więcej.

A) Ze sportów zimowych uprawiali uczniowie: 1. Łyżwiarstwo. 2. Saneczkarstwo, i 3. Narciarstwo. Rozwinęły się one słabo.

B) Ze sportów wiosennych i letnich: 1. Krokiet i Palant. (Sportom tym oddawali się przeważnie uczniowie klas niższych). 2. Rzut oszczepem i 3. Rzut dyskiem. (Uprawiali je uczniowie

klas wyższych). 4. Bieg wolny, łącznie ze sportem 5) Piłki nożnej rozwinął się najsilniej. Biorących udział 107. W ciągu roku odbyło się w piłce nożnej 9 zawodów, w których najlepsza z 11 drużyn koła „Skawa I.“ pobiłaj wszystkie zamiejscowe drużyny prócz krakowskich „Cracovia j.“ i „Rudawa“.

Miejscem ćwiczeń dla powyższych sportów były Błonia Mikołajskie. Przybory były własnością inwentarza zabawowego c k. gimnazyum lub Koła.

C) Ze sportów całorocznych na szczególną wzmiankę zasługują: 1. Strzelnica i 2. Szermierka. Miejscem ćwiczeń sala Sokoła wadowickiego, który Kołu użyczył sali i przyborów bezpłatnie na czas nieokreślony.

Strzelnica miała członków 41. Członkowie uczęszczali nader pilnie na ćwiczenia, które odbywały się w soboty i niedziele od 2—4 popołudniu

Szermierka liczyła członków 37 w dwu oddziałach, wyższym (16) i niższym (21). Ćwiczono według szkoły francuskiej.

Popisów w roku było dwa, które obudziły żywe zainteresowanie wśród ogółu.

Dochody czerpało Koło; 1. z wpisowego, 2. z wkładek członków, 3. z opłat sekcyjnych, 4. z fundnszu zabawowego c. k. gimnazyum, 5. z datków osób przywatnych, 6. z dochodów z zabaw i zawodów.

Dochód Koła za rok szkolny 1900/10 wznosił 133 K. 73 h, tyleż wyniósł rozchód. Członków było Koła 150.

Józef Lipiński
kurator.

---

11. Orkiestra gimnazyalna.

Orkiestra gimnazyalna dzieliła się podobnie jak w latach poprzednich na dwie odrębne grupy, t. j. na orkiestrę smyczkową (instrumenty smyczkowe i dęte) i orkiestrę dętą (złożoną z samych instrumentów dętych). Pierwsza złożona z 23 członków najintenzywniej ćwiczyła w półroczu zimowem. Dla rozwoju tej orkiestry

rok bieżący był niezwykle pomyślny. Zawdzięczać należy to w pierwszej linii całemu szeregowi muzykalnych i utalentowanych jej członków, którzy z zapałem uczęszczali na próby, chcąc i dla siebie coś skorzystać i do podniesienia orkiestry się przyczynić. Byli to przeważnie uczniowie, którzy już w ubiegłym roku szkolnym ćwiczyli w orkiestrze wzorowo prowadzonej przez p. Jana Filka. P. Filek i w bieżącym roku szkolnym przez $2^1/_2$ miesiąca był dyrygentem orkiestry i poświęcił jej wiele trudów i czasu. Gdy jednak z powodu słabości z dniem 15. listopada złożył kierownictwo, prowadzenia orkiestry podjął się prof. Stanisław Merta, kurator jej tegoroczny. Orkiestra mieszana brała udział w kilku uroczystościach szkolnych, jak w wieczorku urządzonym na cześć Juliusza Słowackiego, w poranku listopadowym, dalej w przyjęciu Ks. biskupa podczas wizytacyi parafii. Punktem kulminacyjnym jednak był urządzony dnia 13. lutego 1910 przez orkiestrę w bezinteresownie udzielonej sali Tow. Sokół koncert, który przyniósł pokaźny dochód 178 K. 68 hal., z którego 50 koron przeznaczono dla ubogich uczniów gimnazyum.

Orkiestra dęta ćwiczyła tylko w półroczu letniem. Należało do niej członków 21, którzy również najlepsze chęci do ćwiczenia okazywali; nie było jednak systematycznej nauki na poszczególnych instrumentach, na co niestety środków materyalnych nie było. Także i dęta orkiestra kilkakrotnie w tym roku grała publicznie, bądź to przy obchodach patryotycznych (3. Maja) bądź przy innych okolicznościach. (Matche footballowe na błoniach etc.)

Do podniesienia poziomu tegorocznej orkiestry, zwłaszcza mieszanej, przyczyniło się w znacznej mierze sprawienie kilku nowych instrumentów i przyborów muzycznych oraz naprawienie starych. W pierwszym rzędzie przeprowadzono dokładny inwentarz tak instrumentów i innych przyborów jak głównie nut, z których nieużyteczne zostały wycofane, reszta zaś przed zbyt prędkiem zniszczeniem zabezpieczona przez sprawienie 110 teczek, z których 69 własnoręcznie sporządził uczeń kl. VII. Jędrzejowski Władysław. Nut nowych zakupiono za przeszło 60 koron. Kwota za nowo zakupione instrumenty oraz za naprawę starych wyniosła pokaźną sumę 417 K. 81 hal. Do pokrycia tego jak i innych licznych wydatków przyczyniły się głównie wkładki miesięczne członków orkiestry i składki uczniów całego gimnazyum sięgające blisko 100 koron, oraz dar ks. Dr. Karasia 20 K.; dalej subwencye

Rad powiatowych w Białej i Wadowicach i inne niżej wykazane pozycye. Wszystkim ofiarodawcom składa Dyrekcya na tem miejscu szczere podziękowanie.

Rachunek roczny orkiestry:

a) W DOCHODACH:

1. Wkładki członków			47 K 60 h.
2. Składki klas:	I. a.	8·38 K.	
	II. b.	19·20 „	
	II. a.	27·23 „	
	II. b.	5·30 „	
	III. a.	9·75 „	
	III. b.	8·66 „	
	IV. a.	18·98 „	
	IV. b.	16·74 „	
	V. a.	8·42 „	
	V. b.	6·50 „	
	VI.	30.97 „	
	VII. a.	7·54 „	
	VII. b.	14·12 „	
	VIII.	11·56 „	
	Razem . . .		193 K 35 h.
3. Dar ks. Dr Karasia			20 K — h.
4. Inne drobne datki			2 K 60 h
5. Zwrot ucznia kl. VI. A. R. za zepsucie trąbki			2 K — h.
6. Zwrot z Dyrekcyi kolei za nadwyżkę frachtu			2 K 60 h.
7. Subwencya Rady powiatowej w Białej . .			50 K — h.
8. Subwencya Rady powiatowej w Wadowicach			25 K — h.
9. Zwrot za nuty sprowadzone razem z nutami dla orkiestry			1 K 50 h.
10. Zwrot za struny dla uczniów sprowadzone .			10 K. 80 h.
11. Zasiłek z funduszu zabawowego . . .			137 K 88 h.
12. Dochód z koncertu urządzonego przez orkiestrę gimn.			128 K 68 h.
Suma w dochodach . .			**622 K 10 h**

b) W ROZCHODACH:

1. Opłata kolejowa i pocztowa posyłanie instrumentów do naprawy i przesyłkę nowych .	25 K 78 h.
2. Zakupno nowych i naprawa starych instrumen.	417 K 81 h.
3. Teczki na nuty (110 sztuk)	20 K 98 h.
4. Nuty	65 K 76 h.
5. Struny, pieczątka i inne wydatki . . .	15 K 95 h.
6. Koszta dyrygenta orkiestry za czas od 1 września 1909 do 15 lutego 1910	165 K — h.
Suma w rozchodach . .	**711 K 28 h.**

Ogólna suma dochodów	**622 K 01 h.**
„ „ wydatków	**711 „ 28 „**
Pozostaje do pokrycia	**89 K 27 h.**

Stanisław Merta
kierownik orkiestry.

12. Czytelnia uczniów.

Sposobność do samodzielnej pracy naukowej, oraz do godziwego a pożyteczego spędzenia wolnych chwil mają uczniowie klas wyższych w Czytelni, która z początkiem roku szkolnego 1909/10 liczyła 127 członków, z końcem zaś 118.

Od 1. października 1909 do 30. kwietnia 1910 była Czytelnia otwarta we wtorki, czwartki i soboty po trzy godziny od 3—6.

Pod nadzorem członków Grona nauczycieli jużto czytali uczniowie czasopisma, które częścią „Czytelnia uczniów" dostawała darmo od redakcyj, częścią prenumerowała bądź za pełną bądź za zniżoną opłatą, jużto zabawiali się grą w szachy, w arcaby lub domino. W miesiącu grudniu urządzono popis szachistów, w którym wzięło udział 12 uczniów.

Średnia frekwencya w Czytelni wynosiła we wtorki i czwartki 35, w soboty 50 uczniów.

„Czytelnia uczniów“ posiada swoją biblioteczkę, złożoną z 188 dzieł. Do cyfry 125 dzieł przybyło w ciągu ubiegłego roku szkolnego 63 dzieł o treści historycznej, społecznej, literackiej, przyrodniczej, filozoficznej. Jako dar otrzymała „Czytelnia uczniów“ od WP. dyr. Dorozińskiego 4 roczniki „Pamiętnika literackiego“; od WP. Stopczyńskiego, sekretarza Rady powiatowej, 24 roczniki „Przewodnika naukowego i literackiego“; Tadeusz Kalec, uczeń klasy VIIa ofiarował kilkanaście książek treści beletrystycznej a Nowak Adam, uczeń kl. VIIb, oprawił bezinteresownie kilkanaście tomów. Ogółem wypożyczyło 97 członków Czytelni 329 tomów.

Celem rozszerzenia i pogłębienia nauki szkolnej istniały w łonie Czytelni osobne kółka naukowe, zbierające się pod kierownictwem nauczycieli raz na tydzień.

a) Kółko przyrodnicze ograniczyło się do dwu referatów: „O wulkanach“ (Urbanik St. (Vb kl.) i „Granica między światem roślinnym a zwierzęcym“ (Wilkowski VIII. kl.)

b) Kółko matematyczne przerobiło podręcznik Antoniego Hoborskiego i A. Wilka: „Zasady rachunku różniczkowego i całkowego“.

c) Na Kółku historyczno-społecznem wygłoszono referaty z dzieł przeczytanych p. t. Prof. Bujak o społeczeństwie w Galicyi“. (Wal. Czuma VIIb); „Stanisław Staszic jako polityk i działacz społeczny“ (Putek VIIa); „Stanowisko Rusinów we Wschodniej Galicyi“ (Pyka Va); „Poglądy pedagogiczne St. Staszica“ (Nowak Adam VIIb).

W „Czytelni uczniów“ wygłosili referaty:

1. Chodorowski (kl. VIII)): „Malarstwo w dobie społecznej“;
2. Grolich St. (kl. VIII); „Wyspiański jako poeta“;
3. Putek (kl. VIIa): „Wszechnice chłopskie w krajach Skandynawskich“;
4. Siuty W. (VIII. kl.): „O Albigowej“;
5. Rybarski St. (VIII. ki.); „Położenie Polaków w Księstwie Poznańskiem“.

Jednostajne życie szkolne, dzielone między pracę naukową i godziwe rozrywki starała się podnieść i urozmaicić „Czytelnia uczniów“ przez obchody ważniejszych zdarzeń i pamiątek narodowych. Rocznica powstania listopadowego i styczniowego i rocznica bitwy pod Grunwaldem pobudziły „Czytelnię uczniów“ do urządzenia poranków, w czem uczestniczyła młodzież całego Zakładu. Poranek listopadowy odbył się 28. listopada 1909; na poranek ten złożyły się produkcye chóru i orkiestry gimnazyalnej, odczyt „O Łukasińskim“ (Czuma VIIb) i deklamacya (Komendera VI). — W dniu 3. maja 1910 urządzono poranek ku uczczeniu rocznicy konstytucyi 3-go maja, na którym odczyt „O trzecim maja“ wygłosił Gergovich (VI), deklamował Komendera (VI), a cały szereg pieśni odśpiewał chór gimn. — Trzeci poranek urządzono w dniu 27. czerwca 1910. ku uczczeniu rocznicy bitwy pod Grunwaldem. Odczyt wygłosił Żabiński B. (VI.), deklamował Komendera (VI), a popisywała się orkiestra gimn. i chór. –

W dniu 6. listopada 1910 składała „Czytelnia uczniów“ przy współudziale uczniów całego Zakładu publicznie uroczysty hołd pamięci Wieszcza Juliusza Słowackiego przez muzykalno wokalny wieczorek, złożony z dwu części; pierwszą część wypełniły: Słowo wstępne, wypowiedziane przez X. prof. Machetę, produkcye chóru i orkiestry gimn , drugą zaś stanowiły 4 sceny z „Kordyana“ Słowackiego. Kierownictwo X. prof. Machety i praca młodzieży sprawiły, że wieczorek przedstawiał udatną całość.

Na poranek i wieczorek udzieliło sali bezinteresownie Tow. gimn. „Sokół“.

Wydatki na prenumeratę czasopism, zakupno i oprawę książek w sumie 148·76 K. pokryła „Czytelnia uczniów“ jużto zapomocą wkładek członków (74·86 K.) jużto dochodem, uzyskanym z wieczorku ku czci Juliusza Słowackiego (75·23 K.), jużto subwencyą, otrzymaną od Wydziału Świetnej Rady Powiatowej w Wadowicach (50 K.).

Wyrównano wszystkie rachunki zaległe z lat poprzednich i zaoszczędzono na rok następny 54·53 K., które złożono w Pow. Kasie Oszczędności w Wadowicach ną książeczce Nr. 25457.

Wszystkim swoim Dobrodziejom, od których doznała poparcia czyto materyalnego, czyto moralnego, składa „Czytelnia uczniów“ publicznie gorące „Bóg zapłać“.

Józef Cież,
kurator „Czytelni uczniów“.

13. Fundusze na wsparcie ubogich uczniów.

1. Dyrekcya w porozumieniu z gronem nauczycieli udzieliła wsparcia z fundacyi im Mikołaja Kopernika 2 uczniom Kolberowi Stanisławowi z kl. VIIb i Marszałkowi Albinowi z kl. VIII.
2. Wsparcia z fundacyi im. Najdost. Arcyksiężniczki Gizeli udzieliła dyrekcya Franciszkowi Gąsce z kl. IIIa.
3. Stypendyum z fundacyi im. ś. p. dyrektora Seweryna Arzta przyznała dyrekcya w porozumieniu z gronem nauczycieli uczniowi kl. Vb Stanisławowi Urbanikowi.
4. Towarzystwo Bursy im. Stefana Batorego utrzymywało w bieżącym roku szkolnym 56 uczniów.
5. Na pomoc koleżeńską dla biednych uczniów złożyły się następujące fundusze:

a) Z ubiegłego roku szkolnego pozostało . . .	61 K. 54 h.
b) Przy wpisach wpłynęło	29 K. 45 h.
c) W. P. Szlenkierowa z Andrychowa ofiarowała	13 K. 80 h.
d) W. P. Lisko z Wadowic ofiarował	30 K. —
e) Od Świetnej Rady powiatowej w Białej . . .	100 K. —
f) Grono profesorów wraz z dyrekcyą złożyło .	38 K. —
g) Mniejsze datki w ciągu roku wynosiły . . .	5 K. 20 h.
h) Część dochodu z koncertu uczniów	50 K. —
i) Uczniowie złożyli w ciągu roku	515 K. 46 h.
Razem .	843 K. 45 h.

Z tego wydano:

a) na książki i przybory szkolne	82 K. 20 h.
b) na wsparcia miesięczne uczniów, lekarstwa i ubrania	705 K. 84 h.
Razem .	788 K. 04 h.
Pozostaje na rok następny . .	55 K. 41 h.

Nadto przeznaczył Świetny Wydział Rady powiatowej w Białej kwotę 160 koron dla 4 uczniów; Świetny Wydział Rady powiatowej w Wadowicach przyznał 4 uczniom jednorazowe stypendya w łącznej kwocie 350 koron.

Wszystkim instytucyom i ofiarodawcom prywatnym składa Dyrekcya na tem miejscu za złożone datki gorące podziękowanie.

14. STATYSTYKA UCZNIÓW

A) Rok szkolny 1909.

Liczba uczniów	W KLASIE I. a	I. b	II. a	II. b	II. c	III. a	III. b	III. c	IV. a	IV. b	V. a	V. b	VI. a	VI. b	VII.	VIII.	Razem
Dodatek do klasyfikacyi za r. szk. 1909.																	
Do egzaminu poprawczego przeznacz.	—	1	1	—	—	2	2	—	1	0^{1}	3	1	1	2	3	2	19^{1}
Z tych zdało egzamin	—	1	1	—	—	2	2	—	1	0^{1}	3	1	1	2	3	2	19^{1}
Do egzaminu uzup. przeznaczono . .	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	3
Z tych zdali	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2
Nie zdali	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ostateczny wynik klasyfikacyi za rok szk. 1909.																	
1. Chlubnie uzdolnionych było . .	11	6	12	6^{1}	5	7	6	2	5	5	4	4	4	5	7	3	92^{1}
2. Uzdolnionych było	18	19	14^{1}	11^{1}	16^{1}	14	14	20^{1}	19	18^{1}	19	18^{1}	19	22	27	27^{1}	296^{7}
3. Na ogół uzdolnionych było . .	2	4	1	2	2	—	1^{1}	2^{1}	3	3	—	—	—	—	—	—	19^{2}
4. Nieuzdolnionych było	1	7	3	3	3^{1}	—	4^{1}	8	4	8	6	1	1	1	8	1	49^{2}
Z końcem r. sz. 1908/9 było uczniów	32	36	30^{1}	22^{2}	24^{2}	21	25^{2}	25^{1}	32^{1}	30^{1}	29	23^{1}	24	28	42	31^{1}	456^{12}

B) Rok szkolny 1909/10.

Liczba uczniów	W KLASIE I a	I b	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V. a	V. b	VI.	VII a	VII b	VIII	Razem
Na początku r. sz. 1909/10 wpisało się	45	42	35	28	59	37	33	34	28	29	44	26	28	35	483
W ciągu roku sz. przybyło	—	—	2	2	2	—	2	—	1	1	2	1	1	—	14
Wpisanych było razem	45	42	37	30	41	37	35	34	29	30	46	27	29	35	496
Z wpisanych przyjęto na podstawie egzaminu:															
a) wstępnego	40	39	—	2	—	1	3	1	—	—	2	1	—	—	89
b) na podstawie ukończenia kl. poprzedniej w gimn. tutej.	—	—	31	25	37	30	29	30	25	25	40	21	27	34	363
c) „ „ *w innem gimnaz.*	—	—	*3*	—	*1*	—	*2*	—	*1*	—	*3*	—	—	—	*10*
d) repetentów gimn. tutej.	5	3	3	2	3	6	1	3	3	5	1	5	2	1	43
e) „ „ innego	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
W ciągu roku wystąpiło	6	6	2	3	6	11	2	—	3	3	5	3	3	—	53
Liczba uczniów przy końcu r. szkol. .	39	36	35	27	35	26	33	34	26	27	41	24	26	35	444
Z tej liczby było uczniów publicznych	38	36	35	27	33	26	32	33	26	26	41	23	26	34	436
„ „ „ „ „ prywatnych	1	—	—	—	2	—	1	1	—	1	—	1	—	1	8
Miejsce urodzenia.															
W mieście Wadowicach	12	6	4	1	3	7	1	6	3	1	5	4	5	4	62
W powiecie Wadowickim	11	15	10	10	13	5	11	14	5	7	13	9	3	11	137
„ „ bialskim	2	2	1	2	2	4	5	3	8	4	6	1	6	2	48
„ „ myślenickim	2	—	5	1	1	—	1	—	3	2	4	1	—	1	21
„ „ żywieckim	1	3	4	5	3	2	3	5	2	5	2	1	7	4	47
W innych powiat. galic.	8	8	10	8	9	7	11	4	5	6	10	7	5	10	109
Na Śląsku, ...	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
W Czechach	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
W Morawach, ...	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	2
W Bośni	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
W Królestwie Polskiem	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	4
W Niemczech	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
W Rumunii	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Mieszkanie uczniów.															
U rodziców	21	18	13	12	11	15	11	15	5	9	16	7	9	18	180
U krewnych	3	2	4	2	1	—	1	—	1	2	3	—	—	—	19
W bursie gimnazyalnej	2	4	3	4	8	4	4	6	3	1	6	3	—	—	54
U W. OO. Karmelitów	—	1	5	—	4	—	—	1	—	1	—	—	—	8	12
U obcych	12	11	10	9	9	7	16	11	17	13	16	13	17	8	169
Język ojczysty.															
polski	37	35	35	27	33	26	31	33	26	26	41	23	26	34	433
ruski	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3
Religia.															
rzymsko-katolicka	34	33	33	23	30	22	31	32	25	24	36	22	25	30	400
grecko-katolicka	1	1	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	5
wyzn. mojżesz.	3	2	2	3	3	4	—	1	—	2	5	1	1	4	31

Liczba uczniów	W KLASIE I. a	I. b	II. a	II. b	III. a	III. b	IV. a	IV. b	V. a	V. b	VI.	VII. a	VII. b	VIII.	Razem
Wiek uczniów.															
Urodzonych w roku 1899 (11 lat)	10	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15
„ „ 1898 (12 lat)	17	9	11	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
„ „ 1897 (13 lat)	8	12	10	7	6	7	—	—	—	—	—	—	—	—	50
„ „ 1896 (14 lat)	2	6	7	2	13	7	8	3	—	—	—	—	—	—	48
„ „ 1895 (15 lat)	1	4	2	10	6	5	6	9	5	5	—	—	—	—	53
„ „ 1894 (16 lat)	—	—	5	4	3	3	6	9	2	9	7	—	—	—	48
„ „ 1893 (17 lat)	—	—	—	1	4	2	7	5	11	6	12	4	6	—	58
„ „ 1892 (18 lat)	—	—	—	—	1	1	4	6	7	4	10	5	8	7	53
„ „ 1891 (19 lat)	—	—	—	—	—	1	1	1	1	2	6	5	6	9	32
„ „ 1880 (20 lat)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	3	9	16
„ „ 1889 (21 lat)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	3	5	15
„ „ 1888 (22 lat)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	3	6
„ „ 1885 (25 lat)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
„ „ 1882 (28 lat)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Klasyfikacya.															
1. Chlubnie uzdolnionych było	6[1]	12	8	5	5	4	10	3	2	1	3	3	8	9	74[1]
2. Uzdolnionych było	25	18	26	21	24[1]	16	17	16	21	18[1]	24	14	16	23	278[2]
3. Na ogół uzdolnionych było	2	2	—	—	—	—	1[1]	8	—	—	—	—	—	—	14[1]
4. Nieuzdolnionych było	5	3	1	1	4[1]	5	4	3	2	4	9	3	5	—	49[1]
5. Do egzam. poprawczego przezn.	—	1	—	—	—	—	—	3[1]	1	3	3	2[1]	2	2[1]	17[3]
6. Nieklasyfikowano	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	1	—	—	4
Opłata szkolna.															
Opłatę szkolną złożyło w I. półrocz.	11	11	5	7	5	11	4	9	4	4	10	8	4	7	100
„ „ „ II. „	5	2	8	6	4	8	7	8	4	6	9	6	6	5	84
Opłata szkolna wynosiła I. pół. Kor.	330	320	150	210	150	330	120	270	120	120	300	240	120	210	3000
„ „ „ II. „ „	150	60	240	180	120	240	210	240	120	180	270	180	180	150	2520
Uwolnionych było od całej opłaty: I. pół.	30	28	29	18	34	22	28	25	22	24	33	18	24	28	363
II. „	33	34	27	21	29	18	28	25	22	20	32	17	20	29	352
Dochody własne zakładu na zakupna środków naukowych:															
Datki po 2 Kor.	90	84	74	60	82	74	70	68	58	60	92	54	58	70	992
Taksy wstępne po 4 Kor. 20 h.	172·20	163·80	12·80	16·80	12·60	8·40	21	4·20	4·20	4·20	21	12·60	8·40	—	462
Taksy za duplikaty świadectw	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
Datki na zabawy	31	31	33	19	29	24	25	23	20	20	30	19	19	—	350
Frekwencya na naukę przedmiotów nadobowiązkowych.															
Historya kraju rodzinnego	—	—	—	—	39	26	32	33	—	—	41	23	26	34	248
Geometrya wykreślna (w 1 półr.)	—	—	—	—	—	—	—	—	5	6	10	4	5	12	42
Gimnastyka	29	19	24	20	23	15	19	16	13	14	22	10	15	14	253
Spiew	9	11	13	6	2	8	1	1	4	7	8	1	3	7	81
Rysunki	—	—	—	—	—	—	—	—	5	7	11	5	5	12	45
Stypendya.															
Z fundacyi śp. Al. Egierskiego	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ „ Andrz. Nielepca	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
„ „ Głowińskiego	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	1	
„ „ biskupa Pukalskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
„ „ Ks. J. Nowaka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
„ „ Scholza	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
„ „ Sewer. Arzta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
„ „ J. R. Kasparka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
Nadwyżek karnych	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	
Kolejowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	
Skarbowe	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
W kwocie kor.	400	100	—	—	200	200	315	—	300	300	62·50	100	360	315	2632 50
	100	—	—	—	—	—	—	—	300	—	100	—	—	200	700
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	315	—	—	60·50	377·50
Razem															3710

15. ROKŁAD GODZIN

według nowego planu dla gimnazyów galicyjskich.

	PRZEDMIOT	KLASA								Razem
		I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	
1	Nauka religii	2	2	2	2	2	2	2	2	16
2	Język wykładowy	3	4	3	3	3	3	3	4	26
3	Język łaciński	6	6	6	6	6	6	5	5	46
4	Język grecki	.	.	5	4	5	5	4	5	28
5	Język niemiecki	5	4	4	4	4	4	4	4	33
6	Historya	2	2	2	2	3	3	4	3	21
7	Geografia	2	2	2	2	1	1	.	.	10
8	Matematyka	3	3	3	3	3	3	3	2	23
9	Nauki przyrodnicze	2	2	.	.	3	2	.	.	9
10	Fizyka i chemia	.	.	2	3	.	.	4	3	12
11	Propedeutyka filozoficzna . .	.	.	.	.	.	.	1	2	3
12	Rysunki	2	2	2	2	.	.	.	.	8
13	Kaligrafia	1	.	.	.	.	.	.	.	1
14	Gimnastyka i zabawy	2	2	2	2	2	2	2	2	16
15	Drugi język krajowy (jako wzgl. obow).	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(1)	(2)	(2)	(15
	Razem . . .	30	29	33	33	32	31	32	32	252

16. Klasyfikacya

uczniów za rok szkolny 1909/10.

Klasa I. A.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Błasiak Franciszek,**
2. **Dihm Adam,**
3. **Korczyk Adolf,**
4. **Szpądrowski Kazim.,**
5. **Werner Bohdn,** (pryw).
6. **Wrześniak Karol,**
7. **Żyła Władysław.**

Uzdolnieni:

8. Borek Władysław,
9. Bukowski Stefan,
10. Cholawa Franciszek,
11. Chorąży Jan,
12. Ficek Władysław,
13. Fijałek Bonifacy,
14. Kollar Antoni,
15. Koźbiał Tadeusz,
16. Łukowski Mieczysław,
17. Młodzik Stanisław,
18. Mocniak Jan,
19. Osiadacz Edmund,*
20. Osiowski Kazimierz,
21. Ostafin Witołd,
22. Pająk Albin,
23. Pietraszek Ignacy,
24. Plessner Józef,
25. Pukło Kazimierz,
26. Schindel Feliks,
27. Sordyl Karol,
28. Starosolski Stefan,
29. Staszkiewicz Karol,
30. Targosz Tadeusz,
31. Tatar Stefan,
32. Thieberger Aizek,
33. Wietrzny Apolinary,
34. Wojciechowski Maryan.

Za nieuzdolnionych uznano uczniów 5.

Klasa I. B.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Babiarczyk Bolesław,**
2. **Bigaj Władysław,**
3. **Gadowski Franciszek,**
4. **Gedl Tytus,**
5. **Kajfasz Franciszek,**
6. **Kołata Józef,**
7. **Kuś Kazimierz,**
8. **Łazarski Kazimierz,**
9. **Ochmanek Piotr,**
10. **Pietraszek Józef,**
11. **Pyclik Bernard,**
12. **Wilkowski Edward.**

Uzdolnieni:

13. Bujak Kazimierz,
14. Ćwiertniak Władysław,
15. Durda Roman,
16. Góra Teofil,
17. Hernich Jan,
18. Hoffmann Stefan,
19. Lehrer Józef,
20. Lisko Czesław,
21. Malata Józef*,
22. Małusecki Alojzy,
23. Myjak Adam,
24. Nowak Leonard,
25. Orzechowski Stanisł.,
26. Pitułej Włodzimierz,
27. Pomietło Henryk,
28. Stuglik Michał,
29. Talar Józef,
30. Waligórski Witołd,
31. Wyrobek Franc.,*
32. Żyła Karol.

Za nieuzdolnionych uznano 3 uczniów.

Do egzaminu poprawczego przeznaczono 1 ucznia.

Klasa II. A.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Blachnik Henryk,**
2. **Czernecki Józef,**
3. **Dębski Józef,**
4. **Klauzner Józef,**
5. **Kostmanowicz Mich.,**
6. **Noszka Konstanty.**
7. **Pikoń Stanisław,**
8. **Woźnowski Miecz.**

Uzdolnieni:

9. Ceremuga Andrzej,
10. Ellnein Kazimierz,
11. Fabrowicz Stanisław,
12. Gigoń Władysław,
13. Grabiec Stanisław,
14. Hawiger Roman,
15. Horak Wacław,
16, Hutowski Kazimierz,
17. Karpiński Mieczysław,
18. Kowalski Maryan,
19. Kublin Franciszek,
20. Majkut Alojzy,
21. Mutka Maryan,
22. Migas Jan,
23. Opyrchalski Benjam.,
24. Pamulski Alfred,
25. Przewoźniczek Bol.,
26. Reichmann Józef,
27. Różański Władysław,
28. Singer Markus,
29. Solarski Stanisław,
30. Usiekniewicz Józef,
31. Walatek Jan,
32. Wierzbinka Józef,
33. Zając Stanisław,
84. Zembaty Jan.

Za nieuzdolnionego uznano ucznia 1.

Klasa II. B.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Kruczała Franciszek,**
2. **Matlakiewicz Józef,**
3. **Paczyński Roman,**
4. **Palichleb Józef,**
5. **Tyrała Piotr.**

Uzdolnieni:

6. Biłyk Julian,
7. Boczek Teodor,
8. Czuba Alojzy,
9. Durda Ludwik,
10. Gabrysiewicz Ignacy,
11. Gach Artur,
12. Gergovich Tadeusz,
13. Hajost Jan,
14. Huppert Józef,
15. Jodłowski Michał,
16. Krok Tadeusz,
17. Mastela Władysław,
18. Pakuła Jan,
19. Plessner Eliasz,
20. Sowiński Roman,
21. Wassertheil Adolf,
22. Wolas Wincenty,
23. Zając Stanisław,
24. Zieliński Aleksander,
25. Sapeta Karol,
26. Solak Teodor,

Za nieuzdolnionego uznano ucznia 1.

Klasa III. A.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Kłapkowski Bolesław,**
2. **Maciejczyk Józef.**
3. **Michno Szczepan,**
4. **Mikuła Dominik,**
5. **Pietras Józef.**

Uzdolnieni:

6. Bendetz Karol,
7. Ćwiertniak Józef,
8. Chojecki Franciszek,
9. Fischgrund Maksymil.,
10. Foltin Leon, (prywat.)
11. Gąska Franciszek,
12. Głuc Józef,
13. Górnisiewicz Stefan,
14. Grzesło Jan,
15. Hojnor Stanisław,
16. Jaworski Mieczysław,
17. Kamieński Bogdan,
18. Kowalczyk Józef,
19. Kownacki Eugieniusz,
20. Leńczowski Antoni,
21. Leńczowski Franc.,

22. Malarczyk Antoni,
23. Moskal Władysław,
24. Osiowski Leon,
25. Piękoś Alfred,
26. Podworski Edward,
27. Radoniewicz Julian,
28. Wądolny Antoni,
29. Zejma Józef,
30. Zimmerspitz Ignacy.

Za nieuzdolnionych uznano 4 uczniów publicznych i 1 prywatystę.

Klasa III. B.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Jurkiewicz Karol,**
2. **Kubielas Franciszek,**
3. **Maszlanka Bron.,**
4. **Śliwa Józef,**

Uzdolnieni:

5. Bober Walenty,
6. Datka Kazimierz,
7. Dziwlik Zygmunt,
8. Engelberg Ignacy,
9. Fischgrund Abraham,
10. Formas Józef,
11. Goldberger Leopold,
12. Grabowski Tadeusz,
13. Kaschny Franciszek,
14. Kłębkowski Witold,
15. Lachendro Julian,
16. Link Stefan,
17. Majkuciński Eugen.,
18. Olbrycht Bruno,
19. Sajdak Klemens,
20. Witos Andrzej,

Za nieuzdolnionych uznano uczniów 5.
Nieklasyfikowano ucznia 1.

Klasa IV. A.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Kajfasz Jan,**
2. **Kamski Antoni,**
3. **Kostecki Franciszek,**
4. **Luranc Stefan,**
5. **Pacułt Antoni,**
6. **Skoczylas Szymon,**
7. **Stawarski Adam,**
8. **Zieliński Jan,**
9. **Żabiński Julian,**
10. **Zędzianowski Wład.**

Uzdolnieni:

11. Babiński Stanisław,
12. Brożek Czesław,

13. Caputa Józef,
14. Ceremuga Szczepan,
15. Durda Brunon,
16. Harhat Kazimierz,
17. Korn Tadeusz,
18. Kubica Franciszek,
19. Kuzia Tadeusz,
20. Migdałek Michał,
21. Mitoraj Rudolf,
22. Orzechowski Mar.,*
23. Stawowy Baltazar,
24. Świderski Julian,
25. Widlarz Józef:
26. Worek Antoni,
27. Wrzesiński Jan,
28. Zontek Stanisław,
29. Zemanek Gabryel,* (prywatysta.)

Za nieuzdolnionych uznano uczniów 4.

Klasa IV. B.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Bąkowski Stefan,**
2. **Kastelik Józef,**
3. **Kobiałka Jan.**

Uzdolnieni:

4. Chojecki Karol,
5. Chrapla Władysław,
6. Cul Józef,*
7. Fiołek Tadeusz,
8. Gazda Antoni,
9. Gęga Władysław,
10. Goc Franciszek,
11. Góralczyk Jan,
12. Jędrzejowski Wilhelm,
13. Karasiński Cypryan,*
14. Łasak Józef,*
15. Łuczak Henryk,*
16. Mydlarz Jan,
17. Popiel Józef,
18. Ryszka Józef,
19. Sekuła Jan,*
20. Siwiec Michał,
21. Skowron Władysław,
22. Stopa Alojzy,
23. Wojtaszek Antoni,
24. Wolny Bronisław,*
25. Zając Stefan,
26. Zajiček Tadeusz,*
27. Źródłowski Józef,*

Za nieuzdolnionych uznano uczniów 3.

Do egzaminu poprawczego przeznaczono uczniów 3[1].

Klasa V. A.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Olchawa Tadeusz,**
2. **Pyka Andrzej,**

Uzdolnieni:

3. Borth Władysław,
4. Celak Józef,
5. Czuma Władysław,
6. Dyrcz Ludwik,
7. Jancarz Henryk,
8. Jarosz Augustyn,
9. Jarosz Marcin,
10. Jurecki Franciszek,
11. Karasiński Karol,
12. Koniar Henryk,
13. Kubarek Józef,
14. Kuźma Ludwik,
15. Mazurek Karol,
16. Meus Henryk,
17. Mianowski Witołd,
18. Palarski Józef,
19. Słonka Franciszek,
20. Smółka Bronisław,
21. Stopka Edward,
22. Tyrała Jerzy,
23. Wądrzyk Karol.

Za nieuzdolnionych uznano uczniów 2.

Do egzaminu poprawczego przeznaczono 1. ucznia.

Klasa V. B.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Bieniek Franciszek**

Uzdolnieni:

2. Bartosik Wojciech,
3. Bąk Wincenty,
4. Drapella Włodzinierz,
5. Hoła Józef,
6. Huppert Maurycy,
7. Karpiński Władysław,
8. Kublin Józef,
9. Moskal Józef,
10. Mroziński Michał,
11. Solak Edmund,
12. Tatar Alojzy,
13. Turyczyn Stanisław,
14. Urbanik Stanisław,
15. Warmuz Ignacy,
16. Widlarz Wojciech,
17. Zajączek Tadeusz,
18. Zanker Karol,
19. Zembaty Józef (pryw.)
20. Zworowski Dyonizy.

Za nieuzdolnionych uznano uczniów 4.

Do egzaminu poprawczego po wakacyach przeznaczono uczniów 3.

Klasa VI.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Huppert Wiktor,** 2. **Węda Michał,**
3. **Wielgus Ignacy.**

Uzdolnieni:

4. Bujak Adam,	16. Łubieński Wojciech,
5. Chrapek Józef,	17. Miodoński Stanisław,
6. Cieplik Paweł,	18. Münz Aron,
7. Duźniak Józef,	19. Neiger Markus,
8. Froncz Stanisław,	20. Nidecki Jan,
9. Gabryl Maksymilian,	21. Ścieszka Józef,
10. Gergovich Czesław,	22. Stankiewicz Eugen.,
11. Glücksmann Jehuda,	23. Uczniak Władysław,
12. Głąb Stanisław,	24. Uhler Józef-
13. Graca Franciszek,	25. Wala Jan,
14. Krupa Roman,	26. Wyrwalski Władysław
15. Krysta Władysław,	27. Żuławski Mieczysław.

Za nieuzdolnionych uznano uczniów 9.

Do egzaminu poprawczego przeznaczono uczniów 3, nieklasyfikowano 2.

Klasa VII. A.

Chlubnie uzdolnieni:

l, Geppert Władysław Edward Franciszek,
2. **Januszyk Franciszek,** 3. **Żabiński Bolesław.**

Uzdolnieni:

4. Chorąży Piotr Stanisław,	11. Pawłowski Tadeusz,
6. Hyla Maryan,	12. Studnicki Jan,
7. Jarosz Jan,	13. Talaga Franciszek,
8. Kalec Tadeusz Ignacy,	14. Talaga Stanisław,
9. Kijas Jan,	15. Węgrzyn Wojciech,
10. Kowalczewski Mieczysł.	16. Zaremba Antoni,
11. Kulig Wiktor.	17. Zembaty Ferdynand.

Za nieuzdolnionych uznano uczniów 3.

Do egzaminu poprawczego przeznaczono uczniów 2'.

Nie klasyfikowano ucznia 1.

Klasa VII. B.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Dobija Jakób,**
2. **Kolber Stanisław.**
3. **Ryczek Józef.**

Uzdolnieni:

4. Czarnota Jan,
5. Czuma Waleryan,
6. Horak Stefan,
7. Hruby Stefan,
8. Jędrzejowski Władysław,
9. Kamiński Erwin,
10. Kania Michał,
11. Kublin Karol,
12. Miodoński Jan,
13. Pawełek Szczepan,
14. Radwański Miecz.,
15. Ramza Franciszek,
16. Rosner Józef,
17. Śliwa Józef,
18. Wojciech Stanisław,
19. Worek Teodor,

Za nieuzdolnionych uznano uczniów 5.

Do egzaminu poprawczego przeznaczono uczniów 2.

Klasa VIII.

Chlubnie uzdolnieni:

1. **Bryzek Jan,**
2. **Kuwik Józef,**
3. **Liszka Stanisław,**
4. **Marszałek Albin,**
5. **Nowak Karol,**
6. **Nowak Tadeusz,**
7. **Ogniewski Grzegorz,**
8. **Rybarski Mieczysław,**
9. **Suknarowski Stefan.**

Uzdolnieni:

10. Białek Roman,
11. Chodorowski Józef,
12. Daniel Feliks,
13. Gramatyka Józef,
14. Grolich Stanisław,
15. Jurka Piotr,
16. Komędera Józef,
17. Kuzia Adam,
18. Majewski Jerzy.
19. Mianowski Adam,
20. Olbrycht Tadeusz,
21. Piskorczyk Stanisław,
22. Schwarzer Stanisław,
23. Silberschütz Szymon,
24. Singer Zacharyasz,
25. Siuty Wojciech,
26. Wądrzyk Antoni,
27. Wilczyński Jan,
28. Wilkowski Julian,
29. Wojdyła Wawrzyniec,
30. Zając Bolesław,
31. Zembaty Wilchelm,
32. Żabiński Ludwik.

Do egzaminu poprawczego przeznaczono uczniów 2'.

17. Wynik egzaminu dojrzałości:

A) W terminie jesiennym:
Świadectwo dojrzałości otrzymali:
1. Prażmowski Roman,
2. Szymeczko Karol Antoni.

B) W terminie zimowym:
Świadectwo dojrzałości otrzymali:
1. Ruła Józef,
2. Wawro Józef,

C) W terminie wiosennym:

Do egzaminu dojrzałości zgłosiło się uczn. publicznych		33
Komisya uznała za dojrzałych	z odznaczeniem .	9
„ „ „ „	jednogłośnie . .	17
„ „ „ „	większością głosów	6
Komisya reprobowała na pół	roku 1. ucznia . .	1
	razem	33

Świadectwo dojrzałości otrzymali:

Białek Roman,
Bryzek Jan,
Chodorowski Józef,
Daniel Feliks,
Gramatyka Józef,
Grolich Stanisław,
Jurka Piotr,
Komędera Józef,
Kuwik Józef,
Kuzia Adam,
Liszka Stanisław,
Majewski Jerzy,
Marszałek Albin,
Mianowski Adam,
Nowak Karol,
Nowak Tadeusz,
Ogniewski Grzegorz,
Olbrycht Tadeusz,
Piskorczyk Stanisław,
Rybarski Mieczysław,
Rosenberg Mordche.
Schwarzer Stanisław,
Silberschütz Szymon,
Singer Zacharyasz,
Siuty Wojciech,
Suknarowski Stefan,
Wądrzyk Antoni,
Wilczyński Jan,
Wilkowski Julian,
Wojdyła Wawrzyniec,
Zembaty Wilhelm,
Żabiński Ludwik,

18. Do rodziców i opiekunów.

Egzamina poprawcze odbędą się dnia 1-ego, egzamina wstępne do klas od II. do VIII. dnia 2-go września 1910.

Wpisy uczniów do gimnazyum na rok szkolny 1910/11 odbędą się **w 2 ostatnich dniach sierpnia.** Późniejsze zgłoszenie się do zapisu może być uwzględnione tylko w razie ważnych powodów.

Przy zapisie ucznia do szkoły powinien być obecny ojciec lub matka albo opiekun. Każdy uczeń obowiązany jest przynieść należycie wypełniony rodowód, świadectwo z ostatniego półrocza i datek na środki naukowe i zabawy w kwocie 3 K.; oprócz tego każdy nowo wstępujący do zakładu metrykę chrztu lub urodzenia i taksę wstępną w kwocie 4 K. 20 h. Wszyscy uczniowie, wstępujący do klasy I., muszą nadto przedłożyć świadetwo rewakcynacyi, odbytej w roku poprzedzającym wstąpienie do szkoły — i poddać się egzaminowi wstępnemu, który odbędzie się dnia 1. września przed południem, poczem dopiero nastąpi ostateczne przyjęcie do zakładu.

Uczniowie przychodzący z innych zakładów do tutejszego gimnazyum, winni przynieść świadectwo z ostatniego półrocza, opatrzone uwolnieniem z zakładu, do którego w ostatniem półroczu uczęszczali.

Osoby utrzymujące uczniów na stancyi mają w dniach od 1 — 10 września 1910 zgłosić się do Dyrekcyi celem podania liczby i nazwisk mieszkających n nich uczniów i wykazania się posiadaniem przepisanego Regulaminu. Kto temu żądaniu zadość nie uczyni, nie będzie miał prawa trzymania studentów na stancyi.

Opłata szkolna wynosi na jedno półrocze 30 K.

Rodzice, opiekunowie i nadzory domowe powinny przynajmniej dwa razy na miesiąc dowiadywać się o zachowaniu i postępach uczniów. Wiadomości odnośnych udziela dyrektor codziennie, pp. profesowie zaś w czasie niedziel, które Dyrekcya poda do wiadomości z początkiem 1. i 2. półrocza następnego roku szkolnego.

Nabożeństwo wstępne odbędzie się dnia 3. września, regularna nauka rozpocznie się w poniedziałek 5. września 1910.

Jan Doroziński,
dyrektor.

WYKAZ KSIĄŻEK SZKOLNYCH,

które w roku szkolnym 1910/11 w c. k. gimnazyum w Wadowicach będą używane.

Klasa	Religia	Język łaciński	Język grecki	Język polski	Język niemiecki	Geografia	Historya powszechna (i Geografia w klasach VI, VII, VIII).	Matematyka	Historya nat.	Fizyka	Mineralogia z chemią	Proped. filozof.
I.	*a) rit. lat.* Wielki katechizm religii katolickiej. Kraków 1903. (Zatwier przez Episkopat Austr. w d. 9/4 1894). Opr. 60 h.	Samolewicz. Zwięzła gramatyk. języka łaciń. W. 6. Lwów 1907. K. 1. Steiner i Scheindler. Ćwiczenia łacińskie dla I. kl. Wyd. 5. opr. przez A. Frączkiewicza i A. Próchnickiego. Lwów 1907. Opraw. K. 1.20 h.	—	Małecki, Gramatyka jęz. polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1906. Opr. K. 2.40 h. Dr. Maryan Reiter. Czytania polskie dla I. kl. z illustracyami. (w druku).	German i Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla I. klasy. Wyd. 6. Lwów 1906. (wyczerpane). Przygotowuje się Wyd. 7. illustr. i zmienione.	Romer. Geografia. W. 2. z atlasem. Lwów 1908. K. 3· –	(Pieniążek, Opowiadania z dziejów kraju rodzinnego, Lwów 1895). Opr. K. 1. Przygotowuje się nowy podręcznik, zastosowany do nowych planów nauki.	Ignacy Kranz. Arytmetyka na kl. I. (Przygotowuje się nowe wydanie, zastosowane do nowych planów nauki). Ignacy Kranz. Geometrya poglądowa na klasę I. (w druku). Przygotowuje się nowy podręcznik geometryi.	Nusbaum-Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średn. W. 2. Lwów 1906. K. 3.40. Rostafiński, Botanika szk. na kl. niższe. Wyd. 6. Kraków 1907. Opr. K. 2.60.	—	—	—
II.	*a) rit. lat.* Wielki katechizm religii katol. (Zatw. przez Episk. austr.) Kraków 1903. 60 h.	Samolewicz. Zwięzła gramatyka języka łac. Wyd. 6. Lwów 1907. K. 1. Steiner i Scheindler. Ćwiczenia łacińskie dla II. kl. oprac. przez A. Frączkiewicza i F. Próchnickiego. Wyd. 5. Lwów 1908. K. 1.80 h.	—	Małecki, Gramatyka jęz. polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1906. Opr. K. 2.40 h. Próchnicki i Wójcik. Wypisy polskie dla II. kl. Wyd. 1—3. Lwów 1907. Opr. K. 1·80 h.	German i Petelenz, Dwiczenia niemieckie dla II. klasy. Wyd. 5. Lwów. 1907. Opr. K. 2·20 h.	Baranowski i Dziedzicki, Geografia. pow. w oprac. dr. Eug. Romera. Wyd. 11. Lwów 1902. Opr. K. 3. Przygotowuje się nowy podręcznik, zastosowany do nowych planów nauki.	Krotoski, Historya powszechna na klasy niższe. Tom I. Kraków 1908. Opr. K. 2.50 h.	Ignacy Kranz. Arytmetyka na kl. I. i II. Kraków, 1901. Opr. K. 1·80. h. Ignacy Kranz: Geometrya poglądowa (w druku).	Nusbaum-Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średn. Lwów 1906. K. 3.40. Rostafiński, Botanika szk. dla klas niższych. Wyd. 6. Kraków 1907. K. 2.60 h.	—	—	—
III.	*a) rit. lat.* Ks. Jougan, Liturgika. W. 1-3. Lwów 1906. Opr. K. 1.40. Ks. Dąbrowski, hist. bibl. zak. star. Wyd. 1 - 4. Stanisławów 1908. Kor. 1.	Samolewicz-Sołtysik. Gramatyka języka łacińskiego, Część II. Wyd. 5—9. Lwów 1909. (w druku. Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla kl. III. Wyd. 2—4. Lwów 1903. K. 1.60 h. Cornelius Nepos. Wyd. Kłaka. Curtius Rufus, Wydan. Reicha (Tempsky) K. 2.40 h.	Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 4. Lwów 1909 Opr. Taborski Winkowski, Ćwiczenia greckie. K. 3. (Przygotowuje się wydanie III. zmienione, zastósowane do nowych plan. nauki).	Małecki, Gramatyka jęz. polskiego szkolna. Wyd. 9—10. Lwów 1906. Opr. K. 2.40 h. Czubek-Zawiliński, Wypisy polskie dla III. kl. Lwów 1904. Wydanie II. Opr. K. 2.	German i Petelenz, Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 4. Lwów 1907. Opr. K. 2·40 h. Petelenz, Deutsche GrammatiK. Wyd. 2. Lwów 1904. Oprawna K. 1·80 hal. Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3. Lwów 1907. Oprawna K. 2·20 h.	Baranowski i Dziedzicki Geografia powsz. w opracowaniu Dr. E. Romera. Wydanie. 12. Lwów 1909. Opr. K. 3. Przygotowuje się nowy podręcznik, zastosowany do nowych planów nauki.	Zalewski, Opowiadania z dziejów austryackich i powszechnych. Wyd. 2. Lwów 1901. Opr. K. 1. Przygotowuje się nowy podręcznik, zastosowany do nowych planów nauki. Rawer, Dzieje ojczyste. Wyd. 4. Lwów 1908. Opr. 2.	Ignacy Kranz: Arytmetyka na klasę III. (w druku). Kranz Ignacy: Geometrya poglądowa na klasę III. (w druku.)	—	Kawecki i Tomaszewski Fizyka dla niższych kl. szkół średnich. Przygotowuje się wydanie 6. zastósowane od nowych planów planów nauki.	—	—
IV,	*a) rit. lat.* Ks. Dąbrowski. Historya biblijna. zak now. Wyd. 1—3. Stanisławów 1902. Opr. K. 1.20 h. Przygotowuje się nowy podręcznik.	Samolewicz-Sołtysik. Gramatyka jęz. łacińskiego. Część II. Wyd 5—8. Lwów 1906. Opr K. 2·40 h. Próchnicki, Ćwiczenia łacińskie dla IV. Wyd. 1—4. Lwów 1909. Opr. K. 2. Caesar, Commentarii de bello Gallico. Wyd. Terlikowskiego.	Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 1—4. Lwów 1909 Opr. K. 3. Taborski-Winkowski, Ćwiczenia greckie. Wyd II. Lwów 1905. Opr. K. 2.80	Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 9. i 10. Lwów 1906. Opr. K. 2.40 h. Czubek-Zawiliński, Wypisy polskie dla IV. kl. Wyd. 1. i 2. 1905. Opr. K. 2.40 h.	German-Petelenz, Ćwiczenia niem. dla IV. kl. (wyczerpane). Przygotowuje się wydanie 5. zupełnie zmienione. Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 3. Lwów 1907. Oprawna K. 2·20 h.	Benoni-Majerski, Geografia austr.-węgiers. monarchii. Wyd. 5. zmienione i przerobione przez Bol. Baranowskiego. Lwów 1907. Opr. K. 1.20.	Zakrzewski, Historya powszechna. Część I. Wyd. 1—4. Kraków 1902. Opr. K 2.40 h. Rawer, Dzieje ojczyste. Wyd. 4. Lwów 1908. Opr. K. 2.	Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wydanie 3. Lwów 1906. Przygotowuje się wyd. 4. zastosowane do nowych planów nauki. Mocnik - Maryniak, Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 5. i 6. Lwów 1906. Opr. K. 4.20 h. Przygotowuje się nowy podr. geometr	—	Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 4—6. Kraków 1906. Opr. K. 2.	Przygotowuje się nowy podręcznik, zastósowany do nowych planów nauki.	—
V.	*a) rit. lat.* Ks. Jeż. Nauka wiary. Część I. Kraków 1899. Opr. K. 2.	Livius. Wyd. Majchrowicz. Ovidius. Wydan. Bednarskiego. K. 1.40 h. Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka języka łacińskiego. Część II. Wyd. 5—7. Lwów 1909. Opraw. K. 2.40 h.	Aryan, (Anabasis). Wyd. Sintenisa 1 – 4. Lwów 1909. Op. K. 2·40 Homera Iliada, Część I. Wyd. Sołtysika. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr. K. 3.40 Fiderer, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 1 - 3. Lwów 1906. Opr. K. 3.	Próahnicki, Wzory poezyi i prozy. Wyd. 2—3. Lwów 1906. Opr. K. 3.	Ippold u. Adolf Stylo: Deuschas Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen. I. Teil. V. Klasse. Wydanie 2. Lwów. 1907. Opr. K. 4. — Gräser: Deutsche Heldensage.	—	Zakrzewski, Historya powszechna. Część I. Wydanie 1 - 4. Kraków 1902. Opr. K. 2.40 h.	Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższ. Wyd. 3. Lwow 1906 Opr. K. 4. Mocnik - Maryniak, Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 5. i 6. Lwów 1906. Opr. K. 4.20.	Wiśniowski, Zasady mineralogii i geologii. Wyd. 1. i 2. Lwów 1906. K. 3. Rostafiński, Botanika szk. dla klas wyższych. Wyd. II. przerobione. Kraków 1901 Opr. K. 3.	—	—	—
VI.	*a) rit. lat.* Ks. Jougan. Nauka prawd wiary szczegółowa. Wyd. 2. Lwów 1908. Opraw. K. 1.80 h.	Sallustius, Wyd. Sołtysika, Bellum Catilinae. Virgilius, Wyd. Eichler Rzepiński. Cicero, Wyd. Sołtysika, Mowy przeciw Catylinie. Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka jęz. łaciń. Cz. II. Wyd. 5—7. Lwów. Opr. K. 2.40 h.	Fiderer, Chrestomatya z pism Xenefonta. Wyd. 1—3. Lwów 1902. Opr. K. 2.40. Homera Iliada. Część I. i II. wyd. Sołtysika Herodot, wyd. Teilikowskiego. Opr. K. 2.20. I. Cwikliński, Gramatyka języka greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr. K. 3.40.	Tarnowski i Wójcik. Wypisy polskie. Część I. Wyd. 3. i 4. Lwów 1909. Opr. K. 3.30 h. Obok tego: Chrzanowski Ign. Historya literatury (z wypisami).	Ippold u. A. Stylo: Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschuleu. II. Teil. VI. Klasse. Wydanie 2. (w pruku). Lessing: Minna von Bernhelm: Schiller i Wilhelm Tell (wydanie Grässere).	—	Zakrzewski, Hist. pow. Cz. I. Wyd. 1—4. Kraków 1902. Opr. K. 2.40. Zakrzewski Hist. pow. Cz. II. Wyd. 1—4 Kraków 1906. Opr. K. 2.40. Zakrzewski, Hist. pow. Cz. III. Kraków 1903. Wyd. 1 — 2. Opr. K. 2.80 h. Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. 1 - 3. Kraków 1901. Opr. K. 2.	Dziwiński, Podręcznik arytmet. i algebry dla klas wyższ. Lwów 1906. Opr. K. 4. Mocnik- Maryniak, Geometrya dla wyższych klas. Wyd. 6. Lwów 1906. Opr. K. 4 20. Kranz, Logarytmy. Kraków 1902. K. 1.20.	Józef Nusbaum, Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Lwów 1909. K. 3.60 h.	—	—	—
VII.	*a) rit. lat.* Ks. Szczeklik. Etyka katolicka. Wyd. 4. Tarnów 1908. Opr. 2.	Cicero, Wyd. Bednarskiego Pro Archia, 50 h. Laetius de amisitia wyd. Sołtysika, 85 h. Vergilius, Wydanie Eicher-Rzepiński K. 2.40 h. Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka jęz łaciń. W. 5—7. Lwów 190.. Opr. K. 2.40 h.	Homera Odyssea. Wyd Jezienickiego. K. 2.40. Demostenes, Wyd. Schmidta. K. 1.40. Ćwikliński, Gramatyka jęz. greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr. K. 3.40.	Tarnowski i Wójcik, Wypisy polskie. Część I. Wyd. 1—3. Lwów 1903. Opr. K. 3.30 h. Tarnowski i Próchnicki, Wypisy polskie. Część II. Wyd. 1—3. Lwów 1906. Opr. K. 3.60 h.	Ippold u. A. Stylo: Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiziechen Mittelschulen. III. Teil. VII. Klasse. Lwów 1907. K. 4·60. h. Schiller: Räuber, Maria Stuart. Goethe: Egmont.	—	Zakrzewski, Hist. powszechna Cz. III. Kraków 1903. Wyd. 1—2. Opr. K. 2·80. Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. Wyd. 1 - 3. Kraków 1901. Opr. K. 2.	Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższ. Lwów 1906 Opr. K. 4. Močnik-Maryniak, Geometrya dla wyższych klas Wyda. 3—5. Lwów 1902. Opr. K 4. Kranz, Zbiór zadań matemat. dla klas wyż. Wyd. 1-2. Kraków 1905. K 3.50. Kranz Logarytmy. Kraków, 1902. K 1.20.	—	Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas Wyd. 3. i 4. Kraków 1906. Opr. K. 3.40 h. Tomaszewski, Chemia Wyd. 2 - 4. Kraków 1906. Brosz. 70 h.	—	Nuckowski, Początki logiki ogólnej. 1903. Op. K. 2. (Przygot. się nowy podręcznik.
VIII	*a) rit. lat.* Ks. Gadowski. Zarys historyi kościoła katolickiego. Wydan. 2. Kraków 1909. Opr. K. 3.	Horatius, Wyd. Doliński-Librewski. Tacitus, Wyd. Staromiejski K. 2.·0 h. Samolewicz-Sołtysik, Gramatyka jęz. łacińskiego, Część II. Wyd. 5 - 8. Lwów 1901. Opr. K. 2.40 h.	Platon, Wyd. Apologia, Kriton Wyd. Lewickiego. Sofokles, Majchrowicza - Ajas. Homera Odyssea, Wyd. Jezienickiego. Ćwikliński, gramatyka jęz. greckiego. Wyd. 3. Lwów 1902. Opr. K 3.40.	Tarnowski i Próchnicki, Wypisy polskie. Część II. Wyd. 1 — 3. Lwów 1906. Opr. K. 3.60 h.	Ippold. Deutsche Lesebuch für die ober n Klassen der galiziechen Mittelschulen IV. Teil VIII. Klasse. Lwów, 1909. K 4·— h. Iphigenie auf Tauris, Faust.	—	Głąbiński-Finkel, Historya i statystyka austryacko-węgierskiej monarchii. Wyd. 3. (w druku). Lewicki, Zarys dziejów Polski i krajów ruskich. Wyd. 1—3. Kraków 1901. Opr. K. 2.	Dziwiński, Zasady algebry. Wyd. 1—2. Lwów 1898. Opr. K. 3.60. Mocnik - Maryniak, Geometrya dla wyż. klas. Wyd. 3—5. Nwów 1902. Opr. K. 4. Kranz, Zbiór zadań matematycznych dla kl. wyż. Wyd. 1. i 2. Kraków 1905. K. 3 50. Kranz, Logorytmy. Kraków 1900. K. 1.20 h.	—	Kawecki i Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Wyd. 3 i 4. Kraków 1906. Opr. K. 3.40.	—	Lindner-Kulczyński, Wykład psychologii. Kraków 1903. Opr. K. 2.20.

Podręczniki dla nauki religii mojżesz.:
Z. Kammerling, Wiara i ustawa, nauka o wierze i powinnościach izraelickich. Lwów 1906.
S. Spitzer, Modły Izraelitów, Kraków 1907.
S. Spitzer, Historya biblijna oraz zasady wiary i moralności, Kraków 1907.

Podręcznik dla nauki stenografii: Bojarski, Podręcznik stenografii polskiej. Lwów 1909.
Podręcznik dla nauki kaligrafii: Czernecki, Podręcznik do nauki kaligrafii.